
ΠΡΟΣΑΝΑΤΟΛΙΣΜΟΙ

ΗΛΕΚΤΡΟΝΙΚΗ

ΕΦΗΜΕΡΙΔΑ

ΤΟΥ ΓΥΜΝΑΣΙΟΥ ΤΗΝΟΥ

Αρ. Τεύχους 8

Μάιος 2020

«Χόρευε πάνω στο φτερό του καρχαρία»

Γεγονότα που συνέβησαν στον κόσμο αυτόν τον μήνα – Μάιος

1 Μαΐου 1909

Γέννηση του Έλληνα ποιητή Γιάννη Ρίτσου.

3 Μαΐου 1837

Ιδρύεται το Εθνικό και Καποδιστριακό Πανεπιστήμιο Αθηνών.

4 Μαΐου 1912

Η Οθωμανική Αυτοκρατορία παραχωρεί τα Δωδεκάνησα στην Ιταλία.

6 Μαΐου 1889

Ο Πύργος του Άιφελ ανοίγει επίσημα για το κοινό στην Παγκόσμια Έκθεση του Παρισιού.

1961

Υπογράφεται στη Ρόδο σύμβαση για την εγκατάσταση στο νησί ραδιοσταθμού της Φωνής της Αμερικής.

7 Μαΐου 1664

Ο Λουδοβίκος ΙΔ΄ της Γαλλίας ξεκινά την κατασκευή του Ανακτόρου των Βερσαλλιών.

1832

Αναγνωρίζεται με το Πρωτόκολλο του Λονδίνου η ανεξαρτησία της Ελλάδας.

1846

Εκδίδεται στο Κέιμπριτζ (Μασαχουσέτη) το πρώτο φύλλο της Cambridge Chronicle, της παλαιότερης σωζόμενης εβδομαδιαίας εφημερίδας των Η.Π.Α.

10 Μαΐου 1824

Ανοίγει για το κοινό η Εθνική Πινακοθήκη του Λονδίνου.

1960

Το αμερικανικό πυρηνικό υποβρύχιο Τρίτων ολοκληρώνει τον πρώτο υποβρύχιο περίπλου της Γης.

11 Μαΐου 1987

Στη Βαλτιμόρη του Μέριλαντ λαμβάνει χώρα η πρώτη μεταμόσχευση καρδιάς-πνεύμονα από τον Δρ. Μπρους Ράιτς (Bruce Reitz) της Ιατρικής Σχολής του

Πανεπιστημίου του Στάνφορντ.

13 Μαΐου 1917

Τρία παιδιά αναφέρουν ότι είδαν την Παναγία στη Φάτιμα της Πορτογαλίας.

14 Μαΐου 1963

Αποκαλύπτεται πως μοίρα της Ελληνικής Βασιλικής Αεροπορίας έχει εκπαιδευτεί στη διεξαγωγή πυρηνικών επιθέσεων.

15 Μαΐου 1940

Ιδρύεται η εταιρεία εστιατορίων «McDonald's».

17 Μαΐου 1895

Εγκαινιάζεται στην Αθήνα ο σταθμός Ομόνοια.

1902

Ο Έλληνας αρχαιολόγος Βαλέριος Στάης ανακαλύπτει τον μηχανισμό των Αντικυθήρων έναν αρχαίο μηχανικό αναλογικό υπολογιστή.

2009 (11 χρόνια πριν)

Κυκλοφορεί το παιχνίδι Minecraft από την Mojang.

20 Μαΐου 1891

Ιστορία του κινηματογράφου: Πραγματοποιείται η πρώτη δημόσια παρουσίαση του κινητοσκοπίου του Τόμας Έντισον.

21 Μαΐου 1864

Τα Επτάνησα επανενώνονται με την Ελλάδα.

22 Μαΐου 334 π.Χ.

Ο Μακεδονικός στρατός του Μεγάλου Αλεξάνδρου νικά τον Δαρείο Γ' της Περσίας στη μάχη του Γρανικού.

1906 (114 χρόνια πριν)

Οι αδελφοί Ράιτ λαμβάνουν δίπλωμα ευρεσιτεχνίας για την «ιπτάμενη μηχανή» τους.

23 Μαΐου 1973

Κίνημα του Ναυτικού για την ανατροπή της δικτατορίας στην Ελλάδα.

25 Μαΐου 240 π.Χ.

Καταγράφεται για πρώτη φορά το πέρασμα του Κομήτη του Χάλεϋ.

1977

Κάνει πρεμιέρα στους κινηματογράφους Ο Πόλεμος των Άστρων.

27 Μαΐου 1835

Ο Θεόδωρος Κολοκοτρώνης αποφυλακίζεται από τον Όθωνα.

30 Μαΐου 1969

Οι πρώτες γυναίκες αστυφύλακες στην Ελλάδα αναλαμβάνουν υπηρεσία.

31 Μαΐου 1279 π.Χ.

Ο Ραμσής Β' (ο Μέγας) (19η δυναστεία) γίνεται φαραώ της αρχαίας Αιγύπτου.

Ηλιάνα Ανδριώτη, Γ' 1

ΝΕΟΓΡΑΦΗΜΑ:

Έφηβοι και καλοκαίρι

Έρχεται το καλοκαίρι και -αν και κάπως περίεργα- ακόμα μια σχολική χρονιά για εμάς τους έφηβους μαθητές κάπου εδώ τελειώνει. Έφτασε η ώρα να αποχωριστούμε τα θρανία του σχολείου και τώρα να ετοιμάσουμε τη τσάντα μας για τη παραλία, για νέες εμπειρίες και περιπέτειες.

Το καλοκαίρι είναι η εποχή που όλοι εμείς οι έφηβοι περιμένουμε με λαχτάρα να έρθει. Ενθουσιασμός, χαρά, άγνοια, ανακούφιση, αλλά και θλίψη, στεναχώρια, είναι τόσο πολλά συναισθήματα που γεμίζουν αυτή τη λέξη. Είναι λοιπόν η εποχή που όλοι εμείς οι

έφηβοι προσμέναμε τόσο καιρό, βόλτες, μπάνια και ηλιοθεραπεία στις θάλασσες και τις πισίνες, επισκέψεις σε διάφορα μέρη με φίλους και οικογένεια, νέες γνωριμίες, νύχτες κάτω από τα αστέρια δίπλα στη θάλασσα,

ταινίες, γέλια, μουσική, χορός, πάρτι και διασκέδαση με τους φίλους, τις παρέες μας ακόμα και με την οικογένειά μας... Τόσα πολλά πράγματα που μπορούμε να κάνουμε κι αυτό το καλοκαίρι, που μια στιγμή δε μένει για να βαρεθούμε. Αν και μπορεί να αποχωριστούμε κάποιους από τους φίλους μας για λίγο χρονικό διάστημα και αυτό να μας στεναχωρήσει λιγάκι, δεν υπάρχει αμφιβολία πως αυτή η εποχή είναι η πιο διασκεδαστική και περιπετειώδης για κάθε έφηβο και γενικότερα για κάθε άνθρωπο.

Το καλοκαίρι λοιπόν είναι η εποχή

χαλάρωσης, διασκέδασης και χαράς για κάθε έφηβο σαν εμένα, μία λέξη που φέρνει σε όλους μας χιλιάδες εικόνες στο μυαλό και γεμίζει την καρδιά με μια γλυκιά προσμονή... Για αυτό πρέπει να φροντίζουμε να γεμίζουμε τα καλοκαίρια μας με πολλές αναμνήσεις και εμπειρίες, να έχουμε να θυμόμαστε και να διηγούμαστε σε όλη μας τη ζωή. Τα εφηβικά μας καλοκαίρια...□

Σας ευχόμαστε, προσωπικά εγώ, αλλά και οι καθηγητές μου, Καλό Καλοκαίρι σε όλους σας ξεχωριστά και να φροντίζετε να περνάτε καλά.

Δέσποινα Καλογεράκη, Γ' 2

Φώτω Μαραγκού, Γ' 2

ΤΕΧΝΟΛΟΓΙΑ

Τσιπ bluetooth θα εντοπίζει τον κορονοϊό σε εργασιακό χώρο

Η συσκευή στην οποία στρέφουν την προσοχή τους οι τεχνολογικές εταιρείες

Τα δικά τους συστήματα εντοπισμού επαφών **κορονοϊού**, που θα τις διευκολύνουν να αποτρέψουν τη δημιουργία εστιών του ιού στα γραφεία τους αναπτύσσουν οι εταιρείες τεχνολογίας αιχμής, καθώς οι χώρες σε όλον τον κόσμο αρχίζουν να χαλαρώνουν τα περιοριστικά μέτρα και το θέμα της επιστροφής στη δουλειά όπως πριν την πανδημία βρίσκεται στο προσκήνιο.

Η εταιρεία Juniper Networks Inc στη Σίλικον Βάλεϊ σχεδιάζει να εξοπλίσει περίπου 10.000 υπαλλήλους της με «σηματάκια» αναγνώρισης του χρήστη στον χώρο εργασίας, τα οποία θα διαθέτουν τσιπ **bluetooth** το οποίο θα καταγράφει τις κινήσεις και τις επαφές ενός εργαζομένου στο γραφείο, δήλωσε ο

αντιπρόεδρος της εταιρείας Τζεφ Άαρσον.

Το σύστημα χρησιμοποιεί τους δρομολογητές Wi-Fi και σημεία πρόσβασης από την επιμέρους μονάδα Mist του Juniper Network που θα επικοινωνούν με τα **τσιπ** bluetooth στα σηματάκια του χρήστη. Τα δεδομένα που συλλέγονται θα βοηθούν στο να προσδιορισθεί ποιοι από τους υπαλλήλους θα πρέπει να εξετασθούν και να απομονωθούν όταν κάποιος συνάδελφός τους διαγνωσθεί θετικός στον νέο κορονοϊό.

Όλες οι πολιτείες των ΗΠΑ έχουν χαλαρώσει τους περιορισμούς για την αναχαίτιση του ιού, όμως η εργασία από το σπίτι παραμένει ο κανόνας στον κλάδο τεχνολογίας στην

Καλιφόρνια. Η πολιτεία έχει καταγράψει περισσότερα από 86.000 κρούσματα κορονοϊού και 3.500 θανάτους, που είναι τα χαμηλότερα ποσοστά στις Ηνωμένες Πολιτείες σε σχέση με τον μεγάλο πληθυσμό της.

Η Mist, η οποία είναι ένας μικρός αλλά ταχέως αναπτυσσόμενος κατασκευαστής εξοπλισμού Wi-Fi, πωλεί το νέο του σύστημα σε άλλες επιχειρήσεις μέσω μίας ετήσιας συνδρομής ύψους 150 δολαρίων ανά σημείο πρόσβασης και περίπου 25 πελάτες το δοκιμάζουν ήδη, δήλωσε ο Άαρον.

Ο ίδιος τονίζει πως οι επιχειρήσεις που κατά βάση είναι απρόθυμες να δαπανήσουν για την αντικατάσταση παλαιότερης τεχνολογίας έχουν τονίσει πως διαθέτουν περισσότερα χρήματα για να υπάρχει ανίχνευση επαφών στο χώρο εργασίας.

«Αυτές λένε: Αν αυτός είναι ο λόγος για να καταργήσω το παλιό μου Wi-Fi και να τοποθετήσω μια λύση που θα περιλαμβάνει Wi-Fi συν BLE (Bluetooth Low Energy) και να υποστηρίξω τους εντοπισμούς των επαφών, σίγουρα μπορώ να βρω τον προϋπολογισμό για αυτό», προσθέτει.

Σύμφωνα με το Αθηναϊκό - Μακεδονικό Πρακτορείο Ειδήσεων, ο Άαρον λέει πως οι πελάτες θα μπορούσαν να παραλείψουν το στοιχείο Bluetooth στο σύστημά του, αλλά θα εξακολουθούν να βλέπουν τότε χώροι, όπως αίθουσες συσκέψεων, θα γεμίζουν υπερβολικά

παρακολουθώντας τον αριθμό των συσκευών που συνδέονται με Wi-Fi.

Αρκετές άλλες εταιρείες λογισμικού παρουσίασαν κατά τη διάρκεια της πανδημίας εργαλεία για την αυτοματοποίηση της ανίχνευσης επαφών στο χώρο εργασίας που θα βοηθήσουν τους πελάτες τους να αποφύγουν διακοπές στον ρυθμό της παραγωγής.

Μεταξύ των εταιρειών που αναπτύσσουν εργαλεία παρακολούθησης στο χώρο εργασίας, η Symbiosy που εδρεύει στη Σλοβακία ανακοίνωσε ότι το δικό της λογισμικό, που συνδυάζει αισθητήρες από τον τεχνολογικό συνεργάτη της Quipra, βοήθησαν στον εντοπισμό περίπου 40 εργαζομένων που έπρεπε να εξετασθούν μετά την προσβολή ενός άλλου υπαλλήλου από τον κορονοϊό τον περασμένο μήνα.

«Χειροκίνητα, δεν θα μπορούσαμε καν να φτάσουμε σε αυτήν την ακρίβεια», δηλώνει ο Τόμας Μελίσκο, επικεφαλής της μονάδας της Symbiosy στη μεσιτική εταιρείας HB Reavis, για να προσθέσει: «Και θα χρειαζόμασταν να έχουμε στείλει δύο φορές περισσότερους υπαλλήλους για εξέταση» αν αναλύονταν μόνον τα στοιχεία από το λογισμικό της πρόσβασης ανθρώπων στο κτήριο.

Βαγγέλης Αλβέρτης , Γ' 1

Νίκος Δεσίπρης, Γ' 1

Η Συνταγή μας για γευστικές απολαύσεις

Τσίζκεϊκ (cheesecake)

Εύκολο τσίζκεϊκ χωρίς ψήσιμο, που γίνεται σε 5'. Η συνταγή και όλα τα μυσικά για το πιο τέλειο cheesecake με υπέροχη κρέμα, μπισκότα digestive και σάλτσα βύσσινο.

Υλικά Συνταγής

Για τη βάση

- 250 γραμ. μπισκότα digestive
- 100 γραμ. βούτυρο λιωμένο (σε θερμ. δωμ.)

Για την κρέμα

- 250 γραμ. κρύα κρέμα γάλακτος 35% λιπαρά
- 100 γραμ. ζάχαρη άχνη
- 300 γραμ. τυρί κρέμα (σε θερμ. δωμ.)
- 1 λεμόνι (ζύσμα)

Για τη σάλτσα βύσσινο

- 1 συσκευασία κομπόστα βύσσινο
- 1½ κ.σ. κορν φλάουρ

Εκτέλεση

Το πιο τέλειο cheesecake με υπέροχη κρέμα, μπισκότα digestive και σάλτσα βύσσινο, μια συνταγή για εύκολο τσίζκεϊκ χωρίς ψήσιμο, διαφορετική από αυτή που έχετε συνηθίσει. Γευστικό και δροσερό, με υφή εξαιρετική.

Αλέθουμε τα μπισκότα digestive στο μίξερ και τα κάνουμε σκόνη. Τα μεταφέρουμε σε μπολ.

Προσθέτουμε το βούτυρο και με τα δάκτυλα τα ψιχουλιάζουμε να γίνουν σαν βρεγμένη άμμος.

Σε φόρμα δακτυλίδι 20 εκ. βουτυρωμένη στρώνουμε το μείγμα μπισκότου και το πατάμε καλά με την ανάποδη του κουταλιού να κολλήσει και να ισιώσει η επιφάνειά του.

Ψήνουμε το μπισκότο σε προθερμασμένο φούρνο στους 180°C για 10'. Το αφήνουμε να κρυώσει.

Εναλλακτικά, μπορείτε να στρώσετε τη βάση μπισκότου στην φόρμα και αντί να το ψήσετε, απλά παγώστε το στο ψυγείο μέχρι να σφίξει και να σταθεροποιηθεί.

Η κρέμα του τσίζκεϊκ

Στο μεταξύ χτυπάμε την κρέμα γάλακτος με την άχνη σε ελαφριά σαντιγί (όχι πολύ χτύπημα γιατί θα σφίξει).

Προσθέτουμε το ζύσμα και το φρέσκο τυρί κρέμα και απαλά τα χτυπάμε σε χαμηλή ταχύτητα να ενωθούν.

Αδειάζουμε την κρέμα πάνω στο ψημένο και κρύο πλέον μπισκότο.

Τοποθετούμε τη φόρμα στο ψυγείο για τουλάχιστον 1 ώρα να παγώσει και να σταθεροποιηθεί.

Η σάλτσα βύσσινο

Στραγγίζουμε τα βύσσινα.

Βάζουμε σε κατσαρολάκι το χυμό από το βύσσινο με το κορν φλάουρ και ανακατεύοντάς το συνέχεια με σύρμα το αφήνουμε να δέσει για 2'-3'.

Το αποσύρουμε από τη φωτιά και προσθέτουμε τα στραγγισμένα βύσσινα.

Αφήνουμε τη σάλτσα να κρυώσει και την απλώνουμε στο παγωμένο τσιζкеικ.

Παγώνουμε το cheesecake στο ψυγείο περίπου 30'.

Μυστικά για το πιο τέλειο cheesecake

- Η βάση του τσιζкеϊκ, μπορεί να μπει στη φόρμα κι απλά να την παγώσετε στο ψυγείο να σφίξει, αντί να την ψήσετε για 10'. Όμως έτσι θα γίνει πιο σφιχτή και πιο συμπαγής. Ψήνοντάς την για μόνο 10', γίνεται τριφτή, αφράτη και πολύ μπισκοτένια.

- Η κρέμα του τσιζкеϊκ, δεν χρειάζεται ψήσιμο όπως [στη συνταγή για το αμερικάνικο cheesecake](#), όμως χρειάζεται υπομονή για μερικές ώρες να παγώσει ώστε να κόβεται σε κομμάτια.

- Μια ερώτηση που μου κάνετε συχνά: γιατί δεν πήζει η κρέμα του cheesecake;

Εξαρτάται μόνο από το είδος της κρέμας που χρησιμοποιείτε. Αν δηλαδή χρησιμοποιήσατε

κρέμα γάλακτος με 35% λιπαρά ή με λιγότερα λιπαρά. Η κρέμα αν έχει λιγότερα λιπαρά δεν πήζει όσο κι αν τη χτυπάς. Η συγκεκριμένη συνταγή θα πήξει θέλει δεν θέλει γιατί όλα σας τα έχω αναλυτικά με λεπτομέρειες και γιατί απλά χτυπάς τη παγωμένη κρέμα γάλακτος με 35% λιπαρά σε ελαφριά σαντιγί και ενσωματώνεις το ήδη πηχτό τυρί κρέμα. Όλα αυτά όταν παγώσουν θα σφίξουν μετά από μερικές ώρες και θα κόβεται σε κομμάτια.

- Σημαντικό είναι, να αφήσετε την σάλτσα βύσσινο να γίνει χλιαρή και μετά να την στρώσετε πάνω στο τσιζкеϊκ.

- Αν έχετε [γλυκό κουταλιού βύσσινο](#), ή [φράουλα](#), ή άλλο γλυκό, εννοείται ότι μπορεί να αντικαταστήσετε τη σάλτσα βύσσινο και να σερβίρετε το τσιζкеικ με γλυκό κουταλιού της αρεσκείας σας. Όμως η σάλτσα βύσσινο που σας δίνω, είναι το κάτι άλλο σε υφή και γεύση και γίνεται σε 2'.

-Εκτός από αυτό το κλασικό και απλό τσιζкеϊκ, μπορείτε να φτιάξετε και [τη συνταγή μου για cheesecake σοκολάτα](#), ένα πιο light και εύκολο τσιζкеϊκ [σε ποτήρι](#), [cheesecake με γιαούρτι](#), δροσερό [τσιζкеικ λεμόνι](#) ή [φράουλα](#).

Δοκιμάστε τα όλα, είναι φανταστικά!

Καλή Επιτυχία

Βαγγέλης Αλβέρτης Γ'1

ΠΑΛΑΙΟΓΡΑΦΗΜΑ

Η ΛΑΤΕΡΝΑ

Νοσταλγικοί ήχοι στους δρόμους της παλιάς Αθήνας...

Αποσπάσματα από συνέντευξη του Ν. Αρμάου στον Κ. Χατζηδουλή που δημοσιεύθηκε στα Νέα στις 8, 9 και 10 Αυγούστου του 1978. «Στην καταγωγή μας έχουμε από τους παππούδες μας γνήσιες ρίζες ιταλικές. Λέγομαι Αρμάος, Νίκος Αρμάος και εμείς (από τον παππού μου και μετά) είμαστε από την Τήνο. Δηλαδή Φραγκοτηνιακοί, καθολικοί – όπως και ο Βαμβακάρης ο Μάρκος που είναι Φραγκοσυριανός και αυτός καθολικός. Εγώ γεννήθηκα το 1889 στην Κωνσταντινούπολη, και πάω όπως φαίνεται στα γρήγορα να φτιάσω τα εκατό χρόνια – που θέλω να τα φτιάσω.

Κοντά στο 1850 ο πατέρας μου ήτανε έντεκα χρονού και πήγε να πιάσει ένα πιστόλι. Τόπιασε ανάποδα και πάτησε τη σκανδάλη που τού έφαγε τότες το πιστόλι και τα πέντε δάχτυλα. Μέχρι και στο παπούτσι του βρήκανε ένα δάχτυλο. Ήτανε πολύ μεγάλη η ζημιά αυτή. Από τότε ήτανε μ' ένα χέρι, έλειπε το δεξί.

Πήγε στα σχολεία και έμαθε μουσική. Έπαιζε βιολί, έπαιζε και αρμόνικα, ένα όργανο όπως είναι τώρα το ακκορντεόν. Και όταν έπαιζε είχε το δοξάρι δεμένο στο δεξί χέρι που ήτανε το κομμένο. Όλοι οι παλιοί της Πόλης θυμούνται τον πατέρα μου που έπαιζε βιολί (καλό βιολί, αλλά όχι σαν το Σαλονικιό που ήταν ο πρώτος) μ' ένα χέρι.

Εγώ είμαι κοντά στον Κολοκοιρώνη στα χρόνια, αλλά η λατέρνα είναι πιο μεγάλη στην ηλικία από μένα. Πριν να γεννηθώ εγώ οι λατέρνες ήρθανε στην Κωνσταντινούπολη από την Ιταλία. Ιταλικό όργανο είναι η λατέρνα και όχι ελληνικό ή τουρκικό μήτε από αλλού. Τα φέρανε από την Ιταλία, αλλά δεν ήτανε όπως τα βλέπετε σήμερα. Στην αρχή ήτανε πιο

μικρά, με άλλο σκαρί, και πιο στενά, όχι όμως τόσο όμορφα όπως αργότερα που φτιάξανε και φτιάχνουνε συνέχεια.

Ήτανε λίγοι αυτοί που βάζανε είπα τραγούδια στη λατέρνα γιατί δεν είναι εύκολο και δεν μπορούσε όποιος - όποιος. Έπρεπε να ξέρει να διαβάζει και να γράφει μουσική. Το σταμπάρισμα στον κύλινδρο είναι πολύ δύσκολο. Λατέρνα μπορεί να φτιάξει ένας καλός μαραγκός και σήμερα. Τι γίνεται όμως από εκεί και μετά; Η τέχνη όλη είναι στο κάρφωμα και στο τύπωμα. Δουλειά για πεθαμό. Ο πατέρας μου είχε μαγαζί μέσα στο Γενή-Τσαρσή, που ελληνικά θα πει ότι είναι το «Καινούργιο παζάρ». Μ' ένα χέρι κάρφωνε πάνω στον κύλινδρο ο πατέρας μου. Ρώτα το Ντούμη να πει για τον πατέρα μου που μ' ένα χέρι κάρφωνε μια – μια νότα πάνω στη λατέρνα. Όλοι το ξέρουν. Οι παλιοί. Στο μαγαζί του πατέρα μου ήτανε και ο Τζούλιος ο αδελφός μου και εγώ, γιατί έντεκα χρονού άφησα το σχολείο και βοήθαγα τον πατέρα μου. Ο Τζούλιος ήτανε μάστορας από τότες. Εγώ ήμουνα 16 χρονού πολύ καλός μάστορας στη λατέρνα. Εβδομήντα χρόνια αν είσαι αγράμματος και διαβάζεις εφημερίδα θα μάθεις γράμματα. Εβδομήντα χρόνια είμαι μάστορας στη λατέρνα και βαθμηδόν έμαθα

να διαβάζω και να γράφω μουζική, για να μπορώ να τυπώνω πάνω στο όργανο. Πρώτα τυπώνεις και μετά καρφώνεις ένα-ένα καρφι, κάθε νότα, πάνω στον κύλινδρο. Πιο μεγάλο χτικιό από την δουλειά αυτή δεν υπάρχει στον κόσμο όλονε.

Από ένα Λα ξεκίνησα και έμαθα να διαβάζω μουζική, γιατί ξεκίναγα, το μετρούσα και έβρισκα το Μι, το Ρε. Δε λέω βέβαια ότι είμαι και άριστος μουζικός, μήτε ότι είμαι ο Χατζιδάκις, ο Θεοδωράκης ή ο Τσιτσάνης, αλλά με τη δουλειά της λατέρνας που χρειάζομαι να ξέρω είμαι καλός. Η μουζική εγώ ξέρω ότι δεν είναι τέχνη αλλά φύση. Ή πότερο φύση από τέχνη.

Γυρνώ σιγά – σιγά τον κύλινδρο και τυπώνω πρώτα (με τρύπες τυπώνω τις νότες) και μετά τα καρφώνω ένα - ένα. Και ντριλιες και πόντους. Οι ντριλιες είναι αυτές που βαστούν τη φωνή. Μια – μια νότα τύπωμα και κάρφωμα. Σταθερό χέρι, πολύ ίσιο, μάτια ανοικτά και πιο πολύ μεγάλη υπομονή θέλει αυτό το χτικιό.

Η Σαλονίκη τότες ήταν όλο Τούρκοι, πολλούς Τούρκους είχε τότες εκεί και είχε και πάνω από εκατό λατέρνες. Πιο πολλές λατέρνες από την Αθήνα και τον Πειραιά είχε η Σαλονίκη. Δυο χρόνια έκατσα εκεί, έβγαλα πολλά λεπτά, γιατί δεν υπήρχε άλλος είπαμε για να βάζει σκοπούς στις λατέρνες και μετά γύρισα στην Πόλη και παντρεύθηκα – ένα ή δύο μήνες πριν να τελειώσει το 1911.

Όταν πρωτόρθανε λατέρνες στην Πόλη είχε παραγγείλει ο Βασιλιάς της Τουρκίας ο Σουλτάνος ο Χαμίτ, πάρα πολλές λατέρνες που τις είχε στο Σεράι του για ν' ακούει με τις Τουρκάλες του. Γυναϊκάς ο Χαμίτ και γλεντιζές μεγάλος. Αυτό που λέω γίνηκε πριν το 1908.

Πάνω από εκατό λατέρνες είχε στο Σεράι του ο Χαμίτ, γιατί του άρεσαν πολύ. Οι λατέρνες που είχε ο Σουλτάνος αυτός είχανε απάνω πιο πολλούς σκοπούς τούρκικους.

Όλη η Πόλη άκουγε λατέρνες, ενώ στις ταβέρνες είχανε κομπανιές με βιολιά και σαντούρια και τέτοια. Είχανε και ούτια και λίγα μπουζούκια. Πολύ λίγα μπουζούκια είχανε στην Πόλη τότε – άλλοι τα λέγανε σάζια.

Όλοι αυτοί οι ρεμπέτες μαζευόντουσαν τότες εδώ στη Δραπετσώνα, κοντά στο μαγαζί μου, που ήτανε και τα Βούρλα. Όλα παράγκες τότες και πρόσφυγες. Από την προσφυγιά οι ντόπιοι μάθανε τραγούδια και γλέντι και τη λατέρνα. Τίποτα δεν ξέρανε.

Και επειδή ερχόντουσαν και οι ρεμπέτες και τριγύρω τους έλεγαν χασικλήδες και τους έβριζαν άσχημα και τους κυνηγούσαν γιατί έπαιζαν μπουζούκι.

Κάθε ρεμπέτικο τραγούδι που έβαζα στη λατέρνα γινούτανε ακόμα πιο μεγάλη επιτυχία. Και τα ελαφρά άρεσαν στον κόσμο, αλλά τα λαϊκά είχαν πιο μεγάλη πέραση στους μαχαλάδες. Τα τραγούδια του Τσιτσάνη άρεσαν σε όλους γιατί φαίνεται ήτανε για όλους. Για πολύ καιρό δούλευαν οι λατέρνες τότες το 1938-39 με την «Αρχόντισσα» του Τσιτσάνη. Ακόμα και τώρα οι διάφοροι που έρχονται μου ζητούνε το τραγούδι αυτό να το περάσω στη λατέρνα. Στην Κατοχή στη Θεσσαλονίκη γνώρισα και τον Τσιτσάνη που δούλευε τότες στο μαγαζί του Μανώλη του Κρομμύδα. Μέχρι τότες τον γνώριζα μόνο από τα τραγούδια του. Πολλά τραγούδια που τα έπαιζε στη Σαλονίκη τότες τα άκουγα και τα πέρναγα στις λατέρνες πριν γίνουνε δίσκοι. Όλη η Σαλονίκη άκουγε τα τραγούδια του Τσιτσάνη. Καλός συνθέτης και πολύ καλό παιδί. Τα τραγούδια του τα έβαζα και σε λατέρνες που ερχόντουσαν από τη Λάρισα και το Βόλο. Από παντού ερχόντουσαν σε μένα για το τύπωμα. Από όλη την Ελλάδα.

Άλλος μουζικοσυνθέτης λατέρνας δεν υπάρχει σήμερα. Όταν πεθάνω και εγώ τελειώσανε όλα αυτά. Η δουλειά αυτή θέλει πολύ καιρό και υπομονή. Το είπα χτικιό. Από όλη την Ελλάδα έρχονται λατερινατζήδες και δεν προλαβαίνω, μήτε και μπορώ να τους εξυπηρετήσω όλους. Όχι γιατί είμαι κοντά 90 χρονών, αλλά γιατί είναι πολλή η δουλειά. Βλέπεις έχω και αυτούς που έρχονται από το εξωτερικό και τους τυπώνω για να πάνε στα μεγάλα σχολεία εκεί, όπως λένε, για να κάμνουνε μαθήματα. Στα πανεπιστήμια, μου λένε, κάμνουν μαθήματα τη λατέρνα και τη μουσική της. Αυτοί τα λένε, όσι εγώ.

Τον καιρό του Παπαδόπουλου (εγώ ψήφιζα πάντα τον Ελευθέριο Βενιζέλο και τώρα το κόμμα του) ερχόντουσαν πολλοί από το εξωτερικό με τις λατέρνες και μου ζητάγανε να τους βάζω τραγούδια του Θεοδώρακη που εδώ στην Ελλάδα ήτανε απαγορευμένα. Και τύπωνα το «Στρώσε το στρώμα σου», το «Βράχο-βράχο», και κάτι άλλα και τα άρπαζαν και τα πάγαιναν έξω. Γινόντουσαν όλα κρυφά, ήξερα ότι απαγορευότανε, αλλά τι μπορούσα να φοβηθώ εγώ που ήμουνα τότες 85 χρονών; Του Θεοδώρακη του πήρα λεπτά μια φορά σε ένα έργο που έβαλα τραγούδια στη λατέρνα και έπαιζε στο έργο θυμάμαι ο Φούντας και η Καρέζη.

Πολλές δουλειές έχω κάμει με το Χατζιδάκι, το Μάνο. Ο Χατζιδάκις είναι καλό παιδί και φίλος μου. Τούχω βάλει το «Γαρύφαλλο στ' αφτί», το άλλο που λέει για «τα παιδιά του Πειραιά» και κάτι άλλα. Και σε ταινία τούχω βάλει τραγούδια, σε ένα έργο που είχε με τον Σακελλάριο τον Αλέξη. Μαζί με το Χατζιδάκι τα βάζαμε τα τραγούδια, εγώ τα τύπωνα στη λατέρνα.

Έχω βάλει και του Ξαρχάκου τραγούδι στο έργο «Τα κόκκινα φανάρια», την «Άπονη ζωή» τούβαλα, δεν θυμάμαι. Τώρα κοντά ήρτε ο Θεοφίλου της «Μίνως» που κάμνουνε δίσκους

και μου ζήτησε να τους βάλω τραγούδια στη λατέρνα για ένα μεγάλο δίσκο. Τόκανα και με πληρώσανε οι άνθρωποι. Του Μάτσα είναι αυτή η εταιρεία και εγώ ήξερα τον πατέρα του που πέθανε και ήτανε πολύ καλός μουζικός. Έγραφε τραγούδια, μουζική και λόγια. Μέχρι τώρα μόνο στην «Κολούμπια» είχα κάνει δίσκους, πριν από χρόνια δεν θυμάμαι πότε. Ο Λαμπρόπουλος με φώναξε και ο Χατζιδάκις. Και τώρα που λες με ζητάνε να πάω παντού και στο εξωτερικό για να τυπώνω στη λατέρνα. Όποιος θέλει έρχεται εδώ στο μαγαζί μου και παίρνει σειρά και παραγγέλνει ότι θέλει. Να τώρα, σε μια δικιά μου καλή λατέρνα, τύπωσα τη «Συννεφιασμένη Κυριακή» του Τοισάνη, την «Αρχόντισσα» του και κάτι άλλα πάλι δικά του. Τα τραγούδια αυτουνού του μουζικού αρέσουμε πολύ στον κόσμο. Όλοι όσοι έρχονται στο μαγαζί μου παραγγέλνουν δικά του. Η λατέρνα, για να τελέψουμε την κουβέντα, είναι από τα πιο καλά όργανα, από τα πιο γλυκά της μουσικής. Από τα πιο όμορφα, τα αληθινά. Όταν την ακούς και παίζει νομίζεις ότι παίζουν δέκα νομάτοι. Εγώ την αγαπάω σαν παιδί μου, σαν να τη γέννησα εγώ, αλλά δεν βλέπω να έχει πιότερη ζωή από τη δική μου...»

Ένας δίσκος με τις υπέροχες μελωδίες του Μίκη και του Μάνου...

Η ΣΥΝΕΝΤΕΥΞΗ ΤΟΥ ΜΗΝΑ

«Πορευθέντες μαθητεύσατε πάντα τὰ ἔθνη, βαπτίζοντες αὐτοὺς εἰς τὸ ὄνομα τοῦ Πατρὸς καὶ τοῦ Υἱοῦ καὶ τοῦ Ἁγίου Πνεύματος», εἶπε ο Χριστὸς στους μαθητὲς του και ο Σεβασμιώτατος Μητροπολίτης Μπραζαβίλ και Γκαμπόν κος. Παντελεήμων, ως νέος Απόστολος, κάνει τον Λόγο Του καθημερινά Πράξη.

Ερ: Ξεκινήσατε κι εσείς από την Τήνο. Ποια τα όνειρά σας όταν ήσαστε παιδί;

Απ: Ναι, μεγάλωσα κι εγώ λοιπόν στην Τήνο, όπως κι εσείς. Σε ηλικία πέντε ή έξι χρονών, απ' ό,τι μου λέει η μητέρα μου, σε μια εκκλησία -την ενορία μου, τους Τρεις Ιεράρχες- της έδειξα το Ιερό και της είπα “μαμά, θέλω να πάω εκεί”. Από εκείνη την ημέρα που η μητέρα μου με άφησε και πήγα δίπλα στον πολύ καλό Εφημέριο, τον πατέρα Γεώργιο Ασημομύτη, που ακόμα θεωρώ εφημέριό μου, αγάπησα πολύ την Εκκλησία, δεν άλλαξα ποτέ, δεν είπα ποτέ ότι θέλω να κάνω κάτι άλλο, ακολούθησα τα όνειρά μου, τα έκανα πραγματικότητα και έκανα αυτό που ήθελα και έγινα κληρικός. Δεν περίμενα ότι η Εκκλησία θα μου έδινε πιο υψηλές θέσεις, αλλά σου λέω, Ανδρέα μου, ότι κι αν ξαναγεννιόμουν, πάλι κληρικός θα γινόμουν.

Ερ: Λέγεται ότι η Ιεροσούνη είναι κλήση. Εσείς πότε νιώσατε αυτή την κλήση;

Απ: Ανδρέα, σε ευχαριστώ γι' αυτά τα ερωτήματα, είναι πραγματικά πολύ βαθιά ερωτήματα, που ίσως ακόμα δεν έχω απαντήσει. Δεν ξέρω τι είναι η κλήση. Το βλέπω ανθρώπινα, την κλίση που έχει ο καθένας μας σε κάτι που αγαπάει. Αυτή η κλίση είναι με γιώτα, έχω την τάση και ρέπω προς αυτό που μου αρέσει. Στην Εκκλησία μιλάμε και για την κλήση με ήτα, δηλαδή την πρόσκληση, δηλαδή δεν αρκεί μόνο να θες να κάνεις κάτι, αλλά πρέπει κι ο Θεός να το αποδεχθεί και να σου κάνει την πρόσκληση. Ασφαλώς και πιστεύω ότι ο Θεός κάνει αυτή την πρόσκληση στον κάθε υποψήφιο κληρικό, αλλά εγώ θα έλεγα ότι την κάνει και στον κάθε άνθρωπο, στον κάθε υποψήφιο γιατρό, στον κάθε υποψήφιο δάσκαλο. Ο Θεός μπορεί να ζητάει από εμάς οτιδήποτε Εκείνος κρίνει ότι μπορεί να συμβάλλει στο σύνολο, όμως δεν

αναιρεί την ελευθερία μας. Δηλαδή εγώ μπορεί να αποδέχθηκα την κλήση του Θεού να Τον υπηρετήσω, αλλά Εκείνος δεν αναιρέσει την επιλογή μου, δηλαδή εγώ θα μπορούσα να πω “όχι, δε θέλω να κάνω αυτό”. Εγώ ακολούθησα την κλήση μου και ήταν ένας κανόνας που είχα πάντα στη ζωή μου, ό,τι η ζωή μου φανέρωνε το ακολουθούσα, διότι πίστευα ότι για να μου το φανερώσει κάτι ζητά από μένα, άρα νομίζω ότι αν αφεθείς στα χέρια του Θεού, Εκείνος σε κατευθύνει κατά τον καλύτερο τρόπο.

Ερ: Η Τήνος είναι θρησκευτικό νησί. Αυτό πιστεύετε πως έπαιξε ρόλο στην απόφασή σας να ακολουθήσετε τον δρόμο της ιεροσύνης;

Απ: Αναμφίβολα ναι, γιατί, όπως σου είπα, είχα την κλίση, οπότε άρχισα λίγο να εμβαθύνω. Θυμάμαι πόσο επηρεάστηκα το πρώτο καλοκαίρι ως φοιτητής, όταν εργάστηκα εποχικός υπάλληλος στο Ίδρυμα Ευαγγελιστρίας, όπως οι περισσότεροι τηνιακοί φοιτητές. Εκεί συγκλονίστηκα, όταν ήρθα για πρώτη φορά σε επαφή με τον κόσμο, με τους προσκυνητές, ήμουν ήδη φοιτητής Θεολογίας, άρα με ενδιέφερε να βλέπω πώς οι άνθρωποι προσεγγίζουν την πίστη και το πρόσωπο την Παναγίας μας. Δε θα σου κρύψω ότι διαπίστωσα ότι υπάρχουν ελλείμματα, ότι και η πίστη μας πολλές φορές τείνει να γίνει μαγεία. Πίστη σημαίνει εμπιστοσύνη. Πολλές φορές σταματάω να εμπιστευόμαι τον Θεό και ζητάω λύση κάπου αλλού. Ασφαλώς και έχω αυτό το δικαίωμα, αλλά δεν μπορώ ταυτόχρονα να δηλώνω και πιστός. Είδα ότι η πλειοψηφία των ανθρώπων δεν έχουν αυτό που θα λέγαμε υγιή πίστη. Και αυτό μου ενδυνάμωσε ακόμα περισσότερο την απόφασή μου να δουλέψω γι' αυτό. Δεν είμαστε οι ιερείς μάγοι, δεν πρέπει οι πιστοί να τρέμουν τον μάγο, όπως στην Αφρική.

Ερ: Τι εννοείτε όταν λέτε υγιή πίστη;

Απ: Κοίταξε, κάθε πίστη έχει κάποιες αρχές, τα δόγματα. Από την ώρα που βαπτίζομαι χριστιανός, αποφασίζω ότι αποδέχομαι κάποιες αρχές ελεύθερα. Θα μου πεις, μα εμένα με βάπτισαν μωρό και δεν είχα το δικαίωμα της επιλογής. Εδώ απαντώ ότι μόλις ωριμάσεις έχεις το δικαίωμα της αποχώρησης. Πρέπει όμως πριν αποχωρήσεις να γνωρίσεις καλά αυτό το οποίο θα απορρίψεις, δηλαδή γνώρισε την πίστη σου κι αν δε σου κάνει τότε ελεύθερα φύγε. Αλλά γνώρισε πρώτα. Η πίστη στον Θεό είναι κάτι πανέμορφο, όταν έχει σωστές βάσεις, χωρίς φανατισμό, χωρίς θρησκοληψία, χωρίς στενωπούς ή διακρίσεις, χωρίς ψυχολογικά προβλήματα. Τότε η πίστη είναι ένα μεγαλείο.

Ερ: Γιατί αποφασίσατε να φύγετε εκτός Ελλάδας και να ασχοληθείτε με την Ιεραποστολή;

Απ: Αυτό συνδέεται με τα προηγούμενα ερωτήματά σου. Δεν αποφάσισα ποτέ να φύγω εκτός Ελλάδας ούτε να ασχοληθώ με την Ιεραποστολή. Όταν ολοκλήρωσα τις σπουδές μου και ανακίνησα στους γονείς μου ότι η απόφασή μου να γίνω κληρικός είναι τετελεσμένη και αισθάνθηκα έτοιμος να κάνω το επόμενο βήμα -μόνο που το δικό μου το βήμα για μένα δεν είχε επιστροφή, είναι θέμα συνειδησιακό-, άρχισα να κάνω διάφορα σχέδια μέσω κάποιων κληρικών. Για κάποιο λόγο και χωρίς εξήγηση την τελευταία στιγμή οι πόρτες έκλειναν, δηλαδή ενώ όλα είχαν δρομολογηθεί και έμενε να ανακοινώσουμε τις ημερομηνίες κάτι συνέβαινε και έκλεινε ο δρόμος. Τελικά χειροτονήθηκα στη Σύρο το 2000, χωρίς να το έχω σκεφτεί ούτε επιδιώξει. Η Σύρος ήταν για μένα ένας παράδεισος και εκεί άφησα το μεγαλύτερο μέρος της καρδιάς μου, εισέπραξα απίστευτη αγάπη από τους ανθρώπους κι εγώ τους έδωσα την ψυχή μου. Αναπτύξαμε μια απίστευτη σχέση γιατί βίωσα την ομορφιά του δεσμού ανάμεσα στον κληρικό και τους πιστούς και πόσο μπροστά μπορούμε να πάμε όλοι μαζί. Από τη Σύρο απρόσμενα δέχθηκα την πρόσκληση του άγνωστου σε μένα Πατριάρχη Αλεξανδρείας. Μου είπε -ένας αρχηγός Κράτους- με απλά λόγια “παιδί μου, εγώ θέλω νέους κληρικούς, ακολούθησέ με στην Αφρική”. Πίσω από τα λόγια του Πατριάρχη εγώ είδα τη φωνή του Θεού, που μου έλεγε “σου ανοίγω έναν δρόμο, αν θες ακολούθησέ τον, εγώ ζητώ κάτι από σένα”. Κι είπα απλά ναι, αφέθηκα

κυριολεκτικά ελεύθερα στα χέρια του Θεού και τα άλλα ήρθαν μόνα τους. Ή σύμφωνα με το σχέδιο του Θεού.

Ερ: Μπορείτε να μας διηγηθείτε ένα περιστατικό από τη δράση σας που σας έχει μείνει χαραγμένο ιδιαίτερα στη μνήμη σας;

Απ: Μπορώ να διηγούμαι περιστατικά ατελείωτα και στην Ελλάδα και στο εξωτερικό. Εμένα πάντα με αγγίζουν τα θέματα που αφορούν τα νέα παιδιά. Τα αγαπώ πάρα πολύ. Μία πολύ σκληρή εμπειρία είχα στη Σύρο και δυστυχώς αφορούσε τηνιακό παιδί. Ένα βράδυ ήμουν στο νοσοκομείο της Σύρου. Επειδή είχα πολλές δραστηριότητες και αρμοδιότητες και για να είμαι και συνειδησιακά καλά, συνήθιζα αργά τα βράδια να πηγαίνω στο νοσοκομείο. Εκεί ήταν κάποτε ένα τηνιακό παιδί, 16-17 ετών, κι όπως μιλούσαμε, το παιδί έπαθε ανακοπή. Την ώρα που του έλεγα κάποια αστεία, το παιδί έμεινε ακίνητο, τα μηχανήματα έδειξαν γραμμή και η μάνα παγωμένη να με κοιτάει μες στα μάτια και μου είπε “Γιατί, πάτερ, ο Θεός σου που πιστεύεις και υπηρετείς μου το έκανε αυτό;”. Εκείνη την ώρα μιλά ο πόνος της μάνας κι είναι καλύτερα να μην απαντήσεις, πρέπει να χαμηλώσεις το βλέμμα σου και να πεις “είμαι εδώ”. Ήταν νύχτα, έντυσα το παιδί με δικά μου ρούχα, που έτρεξα και πήρα από το σπίτι, το συνόδευσα στην Τήνο, το κηδεύσαμε και γύρισα στη Σύρο. Ήταν κάτι που δε θα ξεχάσω ποτέ. Αυτή ήταν μία εμπειρία που σχετίζεται με την Τήνο, αλλά υπάρχουν κι άλλες πολλές με αφρικανόπουλα που έφυγαν μπροστά μου. Πολύ πρόσφατα κάτι που με συγκλόνησε και έθεσε και σε κίνδυνο το ορφανοτροφείο της Μητροπόλεως: Πολύ κοντά μας ήρθε και εγκαταστάθηκε μία σέκτα η οποία κάνει ανθρωποθυσίες. Πρόσφατα λοιπόν απήγαγαν τον φύλακα της Μητροπόλεως μας με σκοπό να τον θυσιάσουν. Όταν οι απαγωγείς τον πήγαν στον προορισμένο τόπο -υπολογίζουμε δύο χλμ. μακριά από εμάς- υπήρχαν ήδη δύο θυσιασμένα πτώματα, μία κοπέλα κι ένα παιδί 16 ετών. Ο φύλακας κατάφερε να δραπετευτεί. Κάλεσα την αστυνομία, αλλά η αστυνομία δεν αναμειγνύεται στα θέματα αυτά, διότι φοβάται τα πνεύματα. Κι έτσι τώρα έχω ιδιαίτερη ανησυχία κι έχω πάρει επιπλέον μέτρα μη χαθεί κάποιο παιδί από το ορφανοτροφείο. Είναι μια σκληρή πραγματικότητα, εμείς αυτή τη στιγμή να μιλάμε μέσω Skype, 21ος αιώνας, και στην Αφρική να έχουμε ανθρωποθυσίες, που δεν είναι μόνο πνευματικό, αλλά και

πολιτισμικό γεγονός, είναι σαν να λέμε έθιμο του τόπου. Εγώ δεν μπορώ να το σταματήσω, τη στιγμή μάλιστα που ο Χριστιανισμός με την Καθολική Εκκλησία υπάρχει στην περιοχή εδώ και 400 χρόνια και δεν κατάφερε να ξεπεράσει αυτές τις νοοτροπίες. Δυστυχώς το κράτος δε συνδράμει, το αντιμετωπίζει σαν θέμα πνευματικό. Επιπλέον όντας λευκός εγώ ταυτίζομαι στη συνείδησή τους με τον λευκό κατακτητή, τον άποικο. Η Ορθόδοξη Εκκλησία υπάρχει στο Κονγκό εδώ και 35 μόλις χρόνια. Νιώθω λοιπόν ότι η Εκκλησία του Κονγκό ζει στο 35 μ.Χ. εν έτει 2020. Αλλά και η κοινωνία βρίσκεται πολλές δεκαετίες πίσω σε σχέση με μας. Είναι δύσκολο να εκχριστιανίσεις τους ανθρώπους αυτούς χωρίς να αγγίξεις τα πολιτισμικά τους στοιχεία και να τα διαχωρίσεις σε καλά και κακά. Κάποια πράγματα σε μας αδιανόητα είναι για τους ανθρώπους αυτούς κατανοητά. Θέλει χρόνο και ωρίμανση και καλλιέργεια σπόρου του οποίου το αποτέλεσμα θα φανεί σε επόμενες γενιές.

Ερ: Έχετε ποτέ νιώσει πως δεν υπάρχει ανταπόκριση στην προσπάθειά σας; Θελήσατε ποτέ να εγκαταλείψετε;

Απ: Ναι, βρήκα να μην υπάρχει ανταπόκριση. Είμαι πολύ απογοητευμένος από τους ανθρώπους. Από τους εκκλησιαστικούς, λιγάκι από τους Τηνιακούς. Με συγκινούν και με ενδυναμώνουν τα καλά λόγια και οι έπαινοι, αλλά με αυτά δε γεμίζουν τα στομάχια των 25 ορφανών που μεγαλώνουμε αυτή τη στιγμή, ούτε των προηγούμενων 25 που μεγαλώσαμε και σπουδάσαμε και δώσαμε στην κοινωνία σαν πολίτες. Φέτος φωνάζαν οι άνθρωποι το Πάσχα “έκλεισαν οι εκκλησίες μας και διώκεται η πίστη μας”, κι άλλες τέτοια ανυπόστατα πράγματα. Αλήθεια όλοι αυτοί μακάρι να είχαν σκεφτεί πως κάποιοι άνθρωποι χρειάζονται βοήθεια. Όλοι αυτοί, κληρικοί και λαϊκοί, έδειξαν την πίστη τους πρακτικά; Δίνουμε χρήματα για ανοησίες. Με αυτά τα χρήματα θα μπορούσαν να σώζονται άνθρωποι. Αυτή είναι η πίστη. Ο Χριστός λέει: Δείξε μου την πίστη σου από τα έργα σου γιατί αν δεν έχει έργα είναι νεκρή. Λόγια λέμε πολλά, αλλά ουσία μηδέν.

Ναι, έχω σκεφτεί να τα εγκαταλείψω. Έχω δεχτεί πόλεμο άσκημο. Έχω υποβάλει τρεις φορές την παραίτησή μου και είναι σοβαρή πράξη η παραίτηση από το θρόνο, δεν έχει επιστροφή. Και το Πατριαρχείο δεν τη δέχτηκε.

Ερ: Πώς βλέπετε τους ανθρώπους στην

Αφρική να κατανοούν και να ενστερνίζονται τον λόγο του Χριστού;

Απ: Το πρώτο που θα σου πω με βεβαιότητα είναι πως στην Αφρική δεν υπάρχει κανένας που να δηλώνει άπιστος ή άθεος. Η φυλή των Πυγμαίων που φαίνεται να είναι η αρχαιότερη φυλή του κόσμου, ζει ακόμα στο τροπικό δάσος, δεν έχει βγει ποτέ από τη ζούγκλα, μιλά μια δική της γλώσσα και κατά μέσο όρο ξεπερνά τα 100 χρόνια ζωής, θεωρεί αδιανόητο να μην υπάρχει δημιουργός του σύμπαντος. Πριν από 100 χρόνια ένας αγγλικανός ιεραπόστολος μπήκε στη ζούγκλα και σαν τον Απόστολο Παύλο στην Αθήνα τους βρήκε να λατρεύουν τα πνεύματα του Δάσους και τον θεό Κούμπα, τον άγνωστο θεό. Μετά το 1985 οι άνθρωποι αυτοί ασπάστηκαν την Ορθοδοξία. Σήμερα οι άνθρωποι αυτοί είναι ορθόδοξοι και κάνουν το σταυρό τους επικαλούμενοι τον Κούμπα. Εκχριστιάνισαν τον θεό τους και τον αντικατέστησαν με τον Τριαδικό Θεό. Από τους πρωτόγονους Πυγμαίους μέχρι τους μορφωμένους Κονγκολέζους που πήγαν να σπουδάσουν στη Σορβόνη και επέστρεψαν βλέπεις ότι αυτοί οι άνθρωποι έχουν μέσα τους ένα δεδομένο: την πίστη. Και όπου κι αν πιστεύουν, ακόμα κι αν είναι ανιμιστές, πιστεύουν με συνέπεια. Εμένα αυτό με συγκινεί. Ξεκινάνε τη μέρα τους στην εκκλησία με τον όρθρο και τελειώνουν τη μέρα τους με τον εσπερινό, να ευχαριστήσουν τον Θεό ελεύθερα, όπως ασπάστηκαν τον Χριστιανισμό ελεύθερα. Έχουμε υπέροχες χορωδίες αποτελούμενες από πολλά παιδιά, τα οποία εξασκούνται σε αυτό πάνω από πέντε ώρες την εβδομάδα. Πόσα Ελληνόπουλα ξέρεις που θα αφιέρωναν τον ίδιο χρόνο;

Ερ: Είστε ευχαριστημένος από τη ζωή σας στον τόπο που κληθήκατε να υπηρετήσετε; Σας λείπει κάτι από την Ελλάδα;

Απ: Υπήρχαν στιγμές που αισθάνθηκα εγκαταλελειμμένος από όλους. Ταυτόχρονα διώχθηκα γιατί για κάποιους η ηλικία μου ήταν μικρή για να είμαι επίσκοπος. Και λύγισα. Μέσα στη ζούγκλα σκέφτηκα “τι κάνω εγώ εδώ, δε θα αλλάξω τον κόσμο, δεν αντέχω να βλέπω άλλο πόνο, θα πάρω τη βαλίτσα μου και θα φύγω το ίδιο βράδυ”. Τότε συνέβη να πέσει επάνω μου μια γυναίκα -εγώ κυκλοφορώ με ράσα στο Κονγκό και είμαι περήφανος ότι είμαι ορθόδοξος και Έλληνας κληρικός- και προσπάθησε να σκύψει να φιλήσει τα παπούτσια μου, λέγοντάς μου ότι έσωσα τη ζωή του παιδιού της γιατί της

αγόρασα κινίνο. Ξέρεις πόσο κάνει; Τέσσερα ευρώ. Δε θυμάμαι καν πότε το αγόρασα. Κι εκείνη έσωσε έτσι το παιδί της. Εκείνη την ώρα ένα σφουγγάρι τα σβήνει όλα από μπροστά σου και λες: Πάμε από την αρχή. Η ευτυχία είναι αγώνας. Ο Θεός ανταμείβει την επιμονή και επιβραβεύει το έργο.

Ερ: Κρατάτε κάτι αγαπημένο υλικό ή μη από τον τόπο μας, ίσως ακόμα και μια μνήμη, που σας βοηθά στις δύσκολες στιγμές;

Απ: Κρατάω ό,τι πολυτιμότερο, το αντίγραφο της Ιερής μας Εικόνας που μου προσέφερε η Επιτροπή του Ιδρύματος τα Χριστούγεννα του 2012, όταν γύρισα πρώτη φορά Επίσκοπος για να προσκυνήσω τη Χάρη Της. Αυτό το Εικόνισμα είναι που καθοδηγεί ολόκληρη την Εκκλησία του Κονγκό. Λέω τα πάντα σε Αυτή, αν με ακούσεις κάθε απόγευμα που γυρνά σπίτι μου και είμαι μόνος, θα νομίζεις ότι τρελάθηκα. Και Εκείνη μου απαντά, με ένα τρόπο μυστικό, μου δίνει λύσεις σε θέματα που δε θα φανταζόμουν. Είναι αυτό που έλεγα, η εμπιστοσύνη.

Οι μνήμες μου; Όλες συνδέονται με την Τήνο, με τα παιδικά μας χρόνια, τους φίλους, πράγματα που σίγουρα μου λείπουν. Αλλά και άλλα περίεργα, όπως ότι εμείς εδώ κάνουμε Χριστούγεννα με 40 βαθμούς. Παράξενο, ε; Αλλά όλα αυτά δεν έχουν σημασία μπροστά σε αυτό που είναι η υπηρεσία του Ανθρώπου.

Ερ: Ποια είναι τα σχέδιά σας για το μέλλον;

Απ: Δεν έχω σχέδια για το μέλλον. Όσον αφορά την εξέλιξη μου, αυτή ολοκληρώθηκε στην τωρινή μου κατάσταση, δεν υπάρχει κάτι άλλο. Αυτό που θέλω είναι να εμβαθύνω όσον αφορά την Εκκλησία, γιατί για μένα η Εκκλησία είναι ένα πράγμα που κυκλοφορεί στο αίμα μου. Η αγωνία μου όλη είναι η Εκκλησία του Κονγκό. Ζω, αναπνέω, υπάρχω, ονειρεύομαι γι' αυτήν την Εκκλησία. Το όνειρό μου είναι να εμβαθύνουμε στην πίστη μας, αλλά με έναν τρόπο μοντέρνο, δεν είναι ανάγκη οι πιστοί να φαίνονται από άλλο πλανήτη, οπισθοδρομικοί. Θέλω να αναλωθώ σε αυτή την Εκκλησία, ή όπου αλλού μου ζητηθεί, δεν έχω ελπίδες για τον κόσμο αυτό, ότι θα αλλάξει, εκτός κι αν συθέμελα ταρακουνηθεί και αποφασίσει να αλλάξει πορεία.

Θέλω να βοηθήσω τους πιστούς να γίνουν άνθρωποι πιο ολοκληρωμένοι μέσα από την παιδεία, μέσα από σχολεία, μέσα από στοιχεία του ελληνικού πνεύματος, έννοιες του

οικουμενικού πολιτισμού, όπως είναι η ελευθερία της σκέψης. Μιλάμε για ανθρώπους γεννημένους σε δικτατορίες. Δεν ξέρω αν έχεις παρατηρήσει, οι Αφρικανοί που κυκλοφορούν στην Ελλάδα σπάνια χαμογελούν. Έχουν μεγαλώσει με έναν μόνιμο φόβο στην καρδιά τους, για τη βροχή, για τον μάγο, για τον φύλαρχο, για την τροφή τους αν θα φτάσει, για την αρρώστια, για τα χρήματα. Αυτό που πρέπει να κάνει η Ιεραποστολή δεν είναι να αντικαταστήσει το Υπουργείο Κοινωνικών Υποθέσεων. Δεν είναι σκοπός μου να κτίζω σχολεία και ορφανοτροφεία, αυτό είναι μια συνέπεια αυτού που υπηρετώ. Ο πρώτος μου σκοπός είναι να δώσω την ελπίδα της Ανάστασης, δηλαδή το ότι σηκώνομαι επάνω και ξαναπροσπαθώ. Αυτό είναι η Ανάσταση. Αναγκαστικά πρέπει να πέσω. Αν δε σταυρωθώ, δεν μπορώ να αναστηθώ. Προσπαθείς λοιπόν να πεις στους ανθρώπους: Ζεις τη σταύρωση, αλλά βγάλε το φόβο. Ο Θεός δεν караδοκει, αλλά επειδή σε αγαπάει σου δίνει την Ελπίδα. Σου λέει: Σου έδωσα λογική, εσύ θα πάρεις την απόφαση, αλλά εγώ είμαι δίπλα σου και σε υποστηρίζω.

Είδες, με έναν ιό τινάχθηκε η ζωή μας στον αέρα, ενώ μιλάμε για αποικισμό του Άρη. Με ένα ιό! Ελπίζω από αυτό να βγει κάτι πολύ θετικό. Να καταλάβουμε ότι δεν είμαστε παντοδύναμοι. Και στον πόνο που βιώσαμε και στις τηλεοράσεις με αυτόν τον σωρό των θυμάτων, ας νιώσουμε λίγο και την αφρικανή μάνα που κάθε μέρα χάνει ένα παιδί, όχι από τον κορονοϊό, αλλά για τα τέσσερα ευρώ που κάνει το κουτί του κινίνου κι εκείνη δεν έχει να το αγοράσει και σφαδάζει πάνω από το παιδί της που πεθαίνει, επειδή δεν έχει μια μπουκιά ψωμί που εμείς πετάμε. Αυτός ο κορονοϊός ας μας βάλει να φορέσουμε τα παπούτσια εκείνων των ανθρώπων. Είμαστε όλοι επιβάτες στο ίδιο πλοίο, δεν μπορούμε να πούμε “εσύ χωράς, εσύ δε χωράς”. Αν δεν πάει καλά, θα φουντάρουμε όλοι μαζί.

- Νομίζω πως αυτές ήταν οι ερωτήσεις μας.

-Ελπίζω να μην τα είπα περίπλοκα, μην τυχόν και δεν καταλάβουν τα παιδιά, αν και τα παιδιά σήμερα καταλαβαίνουν πολλά.

-Καθόλου περίπλοκα. Σας ευχαριστούμε ειλικρινά για τον χρόνο και τα λόγια σας.

Ανδρέας Σπηλιόπουλος, Β' 4

ΤΟ ΤΑΞΙΔΙ ΤΟΥ ΜΗΝΑ

ΘΕΣΣΑΛΟΝΙΚΗ, Η ΠΕΡΙΠΟΘΗΤΗ ΠΟΛΗ

Κάτω από φώτα κόκκινα κοιμάται η Σαλονίκη...

Αυτό το μήνα δε θα πάμε μακριά. Μια και είναι το τελευταίο ταξίδι που κάνουμε μαζί με την πυξίδα των Προσανατολισμών μας, θα επιμείνουμε ελληνικά για να επισκεφθούμε μια πολύ ιδιαίτερη πόλη που τα συνδυάζει όλα. Μεγάλη στην ηλικία, νέα στην καρδιά, η Νύφη του Βορρά μπορεί να γοητεύσει το ίδιο όσους αγαπούν τον πολιτισμό, όσο και αυτούς που θέλουν να ηρεμήσουν από τους γρήγορους ρυθμούς της ζωής της.

Περίπου **500 χιλιόμετρα βόρεια της Αθήνας**, η Θεσσαλονίκη αποζημιώνει τους ταξιδιώτες, αυτούς που θέλουν να τριγυρίσουν, να εξερευνήσουν, να γνωρίσουν την αρχαία, αλλά και τη σύγχρονη πλευρά της, να διασκεδάσουν, να χαλαρώσουν και όλα αυτά με τη συνοδεία από ένα δροσερό, θαλασσινό αεράκι. Αν ο δρόμος σας βγάλει μέχρι την ατμοσφαιρική και μοναδική συμπρωτεύουσα, δείτε τι πρέπει να συμπεριλάβετε στις βόλτες σας εκεί.

Κρύβει μέσα της χίλιες εικόνες, μυρωδιές, γεύσεις, ήχους αλλά και ανθρώπους... Ρωμαϊκά, βυζαντινά, οθωμανικά και σύγχρονα μνημεία-σύμβολα μαρτυρούν το DNA μιας πολυπολιτισμικής κοινωνίας, η οποία συμπληρώνεται ιδανικά από τον φοιτητόκοσμο.

Βόλτα στο Λευκό Πύργο

Το σήμα κατατεθέν της Θεσσαλονίκης, ο **Λευκός Πύργος**, είναι το πιο χαρακτηριστικό μνημείο της πόλης και ό,τι έχει σωθεί από την κατεδαφισμένη οθωμανική οχύρωσή της. Με τους 6 ορόφους και τα **34 μέτρα ύψος** του εντυπωσιάζει κάθε τουρίστα, ενώ στο interactive μουσείο θα μάθετε περισσότερα για την ιστορία της Θεσσαλονίκης μέσω της χρήσης multimedia.

Πέρασμα από την εκκλησία Αγίου Δημητρίου

εργασίες, όμως, αποκατέστησαν την αρχική του μορφή. Από το 1948 λειτουργεί κανονικά, αποτελώντας ένα από το **πιο όμορφα χριστιανικά μνημεία της ελληνικής ανατολής**, που αξίζει να επισκεφθείτε. Και δεν είναι το μόνο βυζαντινό μνημείο: Αναζητείστε τα υπόλοιπα και θα αποζημιωθείτε! Μην παραλείψετε στο τέλος να επισκεφθείτε και το **Βυζαντινό Μουσείο** την πόλης.

Η τεράστια εκκλησία του 5ου αιώνα είναι αφιερωμένη στον πολιούχο της Θεσσαλονίκης, τον **Άγιο Δημήτριο**, όπου φυλάσσονται και τα οστά του. Έχει υποστεί δύο φορές καταστροφή, από πυρκαγιά τον 7ο αιώνα και το 1917, όπως επίσης και πλήθος καταστροφών και λεηλασιών, ενώ το διάστημα 1493-1912 μετατράπηκε σε τζάμι από τους Τούρκους. Η μεγάλη πυρκαγιά του 1917 μετέτρεψε τον ιστορικό ναό σε ερείπια, οι αναστηλωτικές

Περιπλάνηση στην Άνω Πόλη

τη Μονή Βλατάδων που χτίστηκε σε σημείο όπου ο Άγιος Πέτρος κήρυξε και να... σκιαχτείτε από το Γεντί Κουλέ, ή αλλιώς Επταπύργιο, φρούριο που λειτουργούσε ως φυλακή μέχρι το 1988.

Αν δεν πάρετε το λεωφορείο 23, το πιθανότερο είναι να ιδρώσετε αρκετά για να φτάσετε στην Άνω Πόλη, την περιοχή που εκτείνεται γύρω από τα **Κάστρα της Θεσσαλονίκης** και ξεχωρίζει σημαντικά από το τοπίο της υπόλοιπης πόλης. Μόλις φτάσετε, όμως, θα διαπιστώσετε ότι αξίζει τον κόπο, αφού αρχίζουν να ξεπροβάλλουν και πάλι τα κεραμίδια, η πέτρα και το πράσινο, καθώς θα διαπιστώνετε ότι βρίσκεστε στην πιο ατμοσφαιρική περιοχή της πόλης κι αυτή που έμεινε σε μεγάλο μέρος αλώβητη από τη μεγάλη πυρκαγιά του '17. Εκεί, μπορείτε να περπατήσετε στα στενά της, να επισκεφθείτε

Χαλάρωση στην πλατεία Ναυαρίνου

Οι μεγαλύτεροι μπορείτε να «κλέψετε» για λίγο τον παλμό των νέων και οι νεότεροι να βρουν το στέκι σας στην **πλατεία Ναυαρίνου**, εκεί όπου συρρέει ο φοιτητόκοσμος της Θεσσαλονίκης, δίνοντας ρυθμό σε ένα από τα πιο «ζωντανά» κομμάτια της πόλης. Νεαροί, καλλιτέχνες, μεγαλύτεροι, όλοι συχνάζουν στον **πεζόδρομο της Δημητρίου Γούναρη**, ενώ στην πλατεία οι διάφορες παρέες

καταλαμβάνουν τα πεζούλια κατά μήκος των ερειπίων του ανακτόρου του Γαλερίου, συνδυάζοντας το παρόν με την ιστορία με ένα μοναδικό τρόπο.

Περπάτημα στην παραλία

Όλοι οι δρόμοι οδηγούν στη θάλασσα και ένα ταξίδι στη Θεσσαλονίκη πρέπει οπωσδήποτε να συμπεριλαμβάνει έναν αναζωογονητικό περίπατο στον Θερμαϊκό Κόλπο. Από το τέλος του 2013, μάλιστα, η περιοχή έχει βάλει τα... καλά της, είναι **φρεσκο-πεζοδρομημένη** για ποδηλάτες και περιπλανώμενους και γεμάτη τέχνη, με διάφορα θεματικά πάρκα τριγύρω να τραβούν το ενδιαφέρον των περισσότερων.

Λίγο έξω από την πόλη, από τα γραφικά χωριά του Χορτιάτη μέχρι την παραθαλάσσια Περαία. Διαδρομές με περιβαλλοντικό ενδιαφέρον στις λίμνες Κορώνεια και Βόλβη αλλά και στο δέλτα των ποταμών Αλιάκμονα και Αξιού. Το καλοκαίρι η ψυχή της Θεσσαλονίκης μεταφέρεται στη Χαλκιδική με τις ανεξάντλητες παραλίες, τα νεανικά beach bars και τα όμορφα ορεινά χωριά. Για πνευματικές και θρησκευτικές αναζητήσεις, πάλι, είναι ιδανικό το μοναστικό συγκρότημα του Αγίου Όρους. Ημερήσιες εκδρομές στη Βεργίνα με το σημαντικό αρχαιολογικό χώρο και το μουσείο, στη Βέροια για βόλτες στις παλιές συνοικίες και ραβανί (κατά προτίμηση με παγωτό!) και στη Νάουσα με τα παραδοσιακά σπίτια και τα επισκέψιμα οινοποιεία.

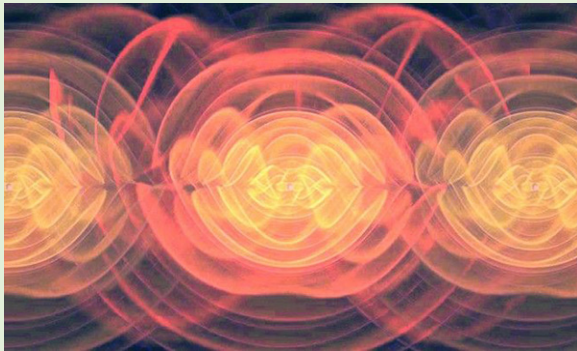
Ανδρέας Σπηλιόπουλος, Β' 4

ΦΥΣΙΚΑ ΚΑΙ ΜΕΤΑΦΥΣΙΚΑ

Επιστήμονες του Παρατηρητηρίου LIGO (Laser Interferometer Gravitational-wave Observatory) στις ΗΠΑ ανακοίνωσαν ότι ανίχνευσαν βαρυτικά κύματα -«ρυτιδώσεις» στον ιστό του χωροχρόνου- επιβεβαιώνοντας έτσι τη σχετική φημολογία των τελευταίων εβδομάδων. Το «σήμα» θεωρείται καθαρό και αξιόπιστο, οπότε η ανακοίνωση -αν και προς το παρόν δεν έχει επιβεβαιωθεί από άλλο επιστημονικό πείραμα- θεωρείται βαρύνουσα και αληθινή.

Την προηγούμενη φορά, το 2014, που είχε γίνει μία ανάλογη ανακοίνωση από άλλη ερευνητική κοινοπραξία, είχε αργότερα διαψευστεί. Τώρα όμως, όπως τονίστηκε σε σχετική συνέντευξη Τύπου στην Ουάσιγκτον, η ανίχνευση είναι αξιόπιστη.

Η πηγή των βαρυτικών κυμάτων είναι μία σύγκρουση και συγχώνευση δύο τεράστιων μαύρων τρυπών, με μάζες περίπου 30 φορές μεγαλύτερη του Ήλιου, σε απόσταση 1,3 δισεκατομμυρίων ετών φωτός από τη Γη. Το συμβάν αυτό απελευθερώνει τεράστια μάζα-ενέργεια με τη μορφή βαρυτικών κυμάτων, τα οποία έγιναν αντιληπτά από τους ανιχνευτές του LIGO.

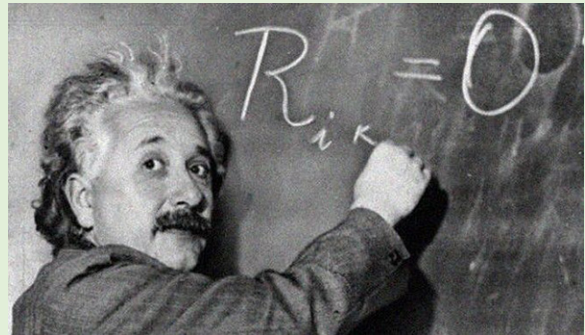
"Ναι, καταφέραμε να καταγράψουμε τα βαρυτικά κύματα", ανέφερε χαρακτηριστικά ο καθηγητής **David Reitze**, που ηγείται της ερευνητικής ομάδας.

Όπως είπε ο David Reitze, διευθυντής του Εργαστηρίου LIGO του Caltech, μέσω των βαρυτικών κυμάτων παρατηρήθηκε για πρώτη

φορά μια συγχώνευση δύο μαύρων οπών, μια απόδειξη ότι οι μαύρες τρύπες όντως υπάρχουν.

"Ανοίγουμε ένα νέο παράθυρο στο σύμπαν", τόνισε ο καθηγητής. "Αυτά τα κύματα αποκαλύπτουν τις κινήσεις για τη δημιουργία μιας μαύρης τρύπας", συμπληρώνει. "Είναι η πρώτη φορά που ακούμε το σύμπαν να μας 'μιλά'", καθώς αυτά τα κύματα δημιουργούν εκτός από κίνηση, την οποία το ανθρώπινο μάτι αδυνατεί να αντιληφθεί και ήχο.

Οι ερευνητές του LIGO ανίχνευσαν ένα περαστικό βαρυτικό κύμα που δημιουργήθηκε καθώς δύο μακρινές μαύρες τρύπες, η μία με μάζα 29 φορές και η άλλη 36 φορές μεγαλύτερη από τη μάζα του Ήλιου, κινήθηκαν σπειροειδώς η μία προς την άλλη και τελικά συγχωνεύθηκαν.

Δικαίωση για τον Αϊνστάιν 100 χρόνια μετά

Τα βαρυτικά κύματα είχαν προβλεφθεί από τη Γενική Θεωρία Σχετικότητας του Αϊνστάιν πριν από ένα αιώνα, αλλά ποτέ δεν είχαν παρατηρηθεί άμεσα μέχρι σήμερα, παρότι αναζητούνται εδώ και δεκαετίες. Μέχρι σήμερα, ψευδή σήματα και ανεπαρκή όργανα εμπόδιζαν την ανίχνευσή τους, καθώς τα μακρινά βαρυτικά κύματα φθάνουν στη Γη σχετικά εξασθενημένα.

Αυτή τη φορά το σήμα που ανιχνεύθηκε, συμφωνεί απολύτως με τις θεωρητικές προβλέψεις του Αϊνστάιν. «Επί μήνες κάναμε

αναλύσεις και επανελέγχους, ώστε να είμαστε σίγουροι ότι πρόκειται για τα βαρυτικά κύματα και τώρα είμαστε πεπεισμένοι», τόνισε ο κ. Reitze.

Τα βαρυτικά κύματα εξαπλώνονται στο Σύμπαν ως ομόκεντροι κύκλοι από μια κατακλυστική πηγή-αφეთρία (ένα ακραία βίαιο συμβάν όπως εκρήξεις ή συγκρούσεις άστρων ή μαύρων τρυπών), «συμπιέζοντας» και «τεντώνοντας» τον ιστό του χωροχρόνου.

Η ανίχνευσή τους αναμένεται να χαρίσει ένα Νόμπελ Φυσικής στους επιστήμονες που έκαναν την ανακοίνωση, καθώς πρόκειται για μια από τις σημαντικότερες ανακαλύψεις της εποχής μας.

Παράλληλα με την προφορική ανακοίνωση από επιστήμονες των πανεπιστημίων Caltech (Τεχνολογικού Ινστιτούτου Καλιφόρνια) και MIT, της ερευνητικής κοινοπραξίας LIGO και του Εθνικού Ιδρύματος Επιστημών (NSF) των ΗΠΑ, γίνονται οι σχετικές επιστημονικές δημοσιεύσεις, με την πρώτη στο «Physical Review Letters».

Η **Gabi Gonzales** ερευνήτρια της ομάδας LiGO, τόνισε πως το πρώτο σήμα εντοπίστηκε στη Λουιζιάνα, ενώ μια ώρα αργότερα εντοπίστηκε ένα παρόμοιο σήμα, στη Ουάσινγκτον.

Το Παρατηρητήριο Βαρυτικών Κυμάτων Μέσω Συμβολόμετρου Λέιζερ (Laser Interferometer Gravitational-wave Observatory - LIGO) αποτελείται από δύο πανομοιότυπους υπερευαίσθητους ανιχνευτές, κατασκευασμένους από ερευνητές του Caltech και του MIT με χρηματοδότηση του NSF, οι οποίοι είναι εγκατεστημένοι σε απόσταση περίπου 3.000 χιλιομέτρων μεταξύ τους, ο ένας στο Λίβινγκστον της Λουιζιάνα και ο άλλος στο Χάνφορντ της Ουάσινγκτον.

Κάθε ανιχνευτής έχει δύο βραχίονες τεσσάρων χιλιομέτρων σε σχήμα «L», κατά μήκος των οποίων στέλνεται μια ακτίνα λέιζερ, που διαχωρίζεται σε δύο και μετά ανακλάται πάλι πίσω. Το πείραμα προσπαθεί να «πιάσει» τις ανεπαίσθητες δονήσεις που αφήνουν στο πέρασμά τους από τη Γη τα βαρυτικά κύματα, καθώς επί εκατομμύρια έτη ταξιδεύουν στο

Σύμπαν με την ταχύτητα του φωτός. Ένα διερχόμενο από τον πλανήτη μας βαρυτικό κύμα μεταβάλλει απειροελάχιστα -αλλά μετρήσιμα- την απόσταση που διανύει η ακτίνα λέιζερ στους ανιχνευτές LIGO.

Τα βαρυτικά κύματα έχουν παρατηρηθεί έμμεσα το 1993, από τους Taylor και Hulse, ωστόσο είναι η πρώτη φορά που τα παρατηρούμε άμεσα, πρόκειται για την πρώτη φορά που παρατηρούνται κατευθείαν από την πηγή.

Στη σχετική ανακοίνωση του Εθνικού Ιδρύματος Ερευνών των ΗΠΑ, αναφέρεται πως τα βαρυτικά κύματα είναι ρυτιδώσεις στην ίδια την υφή του χωροχρόνου, είναι κυματισμοί που πηγάζουν από βίαια κοσμικά φαινόμενα και διαδίδονται στο Σύμπαν με την ταχύτητα του φωτός.

Το LIGO λειτούργησε μεταξύ 2002-2010 χωρίς επιτυχία, ενώ μετά από μια αναβάθμιση κόστους 200 εκατ. δολαρίων, που βελτίωσε δραστικά τις δυνατότητές του, τέθηκε ξανά σε λειτουργία πέρυσι τον Σεπτέμβριο ως Advanced LIGO.

Και άλλες ερευνητικές ομάδες, με άλλα επίγεια πειράματα, προσπαθούν να ανιχνεύσουν τα βαρυτικά κύματα, με κυριότερη τη VIRGO στην Ιταλία. Το σχετικό πείραμα λειτούργησε χωρίς ευρήματα έως το 2011, μετά αναβαθμίστηκε σε Advanced Virgo και θα επαναλειτούργησει εντός του 2016.

Μία άλλη επιστημονική ομάδα-πείραμα είναι το BICEP-2 στην Ανταρκτική, που έκανε την «γκάφα» πρόπερσι, ανακοινώνοντας ότι είχε παρατηρήσει τα αρχέγονα βαρυτικά κύματα της «Μεγάλης Έκρηξης» (Μπιγκ Μπανγκ), ενώ μάλλον επρόκειτο για παραπλανητικό εύρημα εξαιτίας της διαστρικής σκόνης. Τα επόμενα χρόνια, σχεδιάζεται και το πρώτο αντίστοιχο πείραμα στο διάστημα (Laser Interferometer Space Antenna-LISA).

Προπομπός του είναι η αποστολή του επιστημονικού δορυφόρου LISA Pathfinder, που εκτόξευσε πέρυσι η Ευρώπη.

Η ανακάλυψη των βαρυτικών κυμάτων μεταξύ

άλλων ανοίγει ένα τελείως νέο πεδίο στην αστρονομία: την «αστρονομία βαρυτικών κυμάτων» ή «βαρυτική αστρονομία», που θα προστεθεί στην οπτική αστρονομία, στη ραδιοαστρονομία, στην αστρονομία ακτίνων-Χ, υπεριώθρων, νετρίνων κ.ά. Η βαρυτική αστρονομία θα «ακούει» -παρά θα «βλέπει»- πράγματα άγνωστα έως τώρα, εφόσον τα βαρυτικά κύματα, καθώς ταξιδεύουν στο Σύμπαν, δεν εμποδίζονται από τίποτε.

Επιπλέον, θα αποτελέσει το καλύτερο ίσως «παραθύρο» για τη μελέτη του προέλευσης του Σύμπαντος, αφού τα βαρυτικά κύματα υπήρχαν εξαρχής, πολύ πριν «γεννηθεί» το φως στον Κόσμο.

Νίκος Κορνάρος, Γ'

ΓΙΑ ΧΑΛΑΡΩΣΗ

... οι λύσεις των Sudoku του προηγούμενου μήνα...

2	8	3	6	5	4	1	7	9
4	5	9	1	2	7	6	3	8
6	7	1	8	3	9	2	4	5
7	1	2	3	9	6	5	8	4
9	4	6	2	8	5	3	1	7
8	3	5	4	7	1	9	6	2
5	9	8	7	6	3	4	2	1
3	2	4	5	1	8	7	9	6
1	6	7	9	4	2	8	5	3

2	3	1	9	8	6	7	4	5
8	4	9	5	7	1	2	6	3
7	5	6	4	3	2	1	8	9
1	9	7	3	5	8	4	2	6
4	2	5	1	6	9	3	7	8
3	6	8	2	4	7	9	5	1
5	7	3	6	9	4	8	1	2
9	8	2	7	1	5	6	3	4
6	1	4	8	2	3	5	9	7

... και τα επόμενα δύο sudoku!

			3					7
		2		5	7			1
		8			4	5	3	
8			2				4	
	9				5	3		
	4			3			2	
3			9					8
4		6					1	
				1				

1							6	
	4							
		9	8	6	1		7	
				8		2		1
			4		2			
7		8						
			5	1				
8	9			3				7
	6	4						9

Ανδρέας Σπηλιόπουλος, Β' 4

Ο ΔΙΣΚΟΣ ΤΟΥ ΜΗΝΑ

IN THE MOOD FOR LOVE

Το «In the mood for love» μένει αξέχαστο για τον λυρισμό του και το υποβλητικό του συναίσθημα. Δεν είναι απίθανο να κάνετε πολύ καιρό να ξεχάσετε επίσης και το βασικό μουσικό θέμα που ντύνει την ταινία, το «Yumejishi theme», που συνέθεσε ο Shigeru Umebayashi αλλά και τις άλλες μουσικές από τη δεκαετία του '60 που θα συναντήσετε στην ταινία, κυρίως με τη φωνή του Νατ Κίνγκ Κολ.

Αυτή η υποβλητικότητα μουσικής και συναισθήματος όπως παρουσιάζεται από τον φίλο των «Προσανατολισμών» μας, καταξιωμένο μουσικό, κο Χρίστο Παπαγεωργίου (από την εκπομπή του Τρίτου Προγράμματος «Αναζητώντας την κυρία με τη στρυχνίνη»).

Η ΘΕΑΤΡΙΚΗ ΠΑΡΑΣΤΑΣΗ ΤΟΥ ΜΗΝΑ

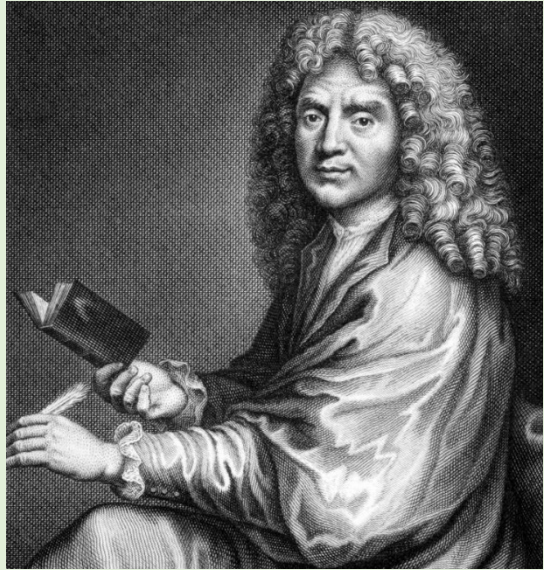
Η κωμωδία του **Μολιέρου** αποτελεί ένα από τα δημοφιλέστερα θεατρικά κείμενα και γοητεύει αιώνες το κοινό, καθώς αγγίζει την ανθρώπινη ψυχή προσπαθώντας να ξορκίσει μέσα από το γέλιο φόβους και αμφιβολίες.

Ειδικά την περίοδο αυτή όλοι λίγο έως πολύ ταυτιστήκαμε με τον πρωταγωνιστή.

Το έργο:

Ο Αργκάν είναι ένας υποχόνδριος, φιλάργυρος και αρρωστοφοβικός ηλικιωμένος, εξαρτημένος από τους γιατρούς και τα φάρμακα. Αισθάνεται συνεχώς ασθενής, αν και στην πραγματικότητα χαιρεί άκρας υγείας! Αυτή η εμμονή του του καθιστά εύκολο θύμα και οι γύρω του του εκμεταλλεύονται. Μάλιστα, φτάνει στο σημείο να θέλει να παντρεύει την κόρη του, Ανζελίκ, με γιατρό προκειμένου να έχει δωρεάν ιατρική φροντίδα. Ο αδελφός του, όμως, σε συνεργασία με την υπηρέτρια του Αργκάν θα προσπαθήσουν να τον θεραπεύσουν από τις φαντασιοπληξίες του και ταυτόχρονα να τον οδηγήσουν να ανακαλύψει ποιος πραγματικά τον αγαπά και του είναι πιστός.

Ο Μολιέρος μέσα από τη συγκεκριμένη κωμωδία ασκεί με οξυδέρκεια κριτική στην κοινωνία και στα ήθη, στην ιατρική σοβαροφάνεια και στην απληστία, ενώ παράλληλα παρατηρεί την αιώνια διαμάχη των δύο φύλων για την «πρωτοκαθεδρία» μέσα στο σπίτι. Τέλος, κριτικάρει έντονα την τσαρλατάνικη ιατρική της εποχής του. Η ιδιαιτερότητα του έργου έγκειται και στο γεγονός ότι ο ίδιος ο Μολιέρος ερμήνευσε το ρόλο του Αργκάν και στην τέταρτη παράσταση του έργου, στις 17 Φεβρουαρίου 1673, κατέρρευσε με το κλείσιμο της αυλαίας, για να πεθάνει λίγο αργότερα σπίτι του.

Ο ΣΥΝΘΕΤΗΣ ΤΟΥ ΜΗΝΑ

ΘΑΝΟΣ ΜΙΚΡΟΥΤΣΙΚΟΣ

Κάποιος Θάνος και ένας Μικρούτσικος...

Καλό ταξίδι Θάνο, καλή «στεριά» καπνάν Μικρούτσικε...

Η προσωπική σχέση μου με τον [Θάνο Μικρούτσικο](#) ξεκίνησε με αρκετά παράξενο τρόπο. Πριν είκοσι περίπου χρόνια είχα γράψει μια, πολύ εγκωμιαστική - γιατί απλά θεωρούσα ότι

το άξιζε - κριτική για έναν δίσκο του που είχε κυκλοφορήσει τότε. Μετά από λίγες ημέρες έλαβα στην διεύθυνση του μέσου όπου είχε δημοσιευθεί η κριτική μου ένα ιδιόχειρο σημείωμα που έγραφε «Σας ευχαριστώ για τα θερμά λόγια και τις εύστοχες παρατηρήσεις σας για τον δίσκο μου. Θάνος Μικρούτσικος». Στην Ελλάδα όπου ο μουσικός χώρος, τότε και ακόμα περισσότερο τώρα, είναι τέτοιος ώστε παίρνεις μια συνέντευξη από κάποιον/α που άλλοι, ομότεχνοι του/της και μη, σου λένε «πολύ ενδιαφέρουσα συνέντευξη, είπε πράγματα που δεν έχει πει άλλη φορά» και όταν συναντάς τον/την ίδιο/α όχι δεν σου λείει ευχαριστώ – ποτέ άλλωστε δεν περίμενα ευχαριστίες για το ότι επιτελώ όσο πιο σωστά μπορώ το έργο του κριτικού μουσικής – αλλά ούτε καν την αναφέρει, αυτό ήταν εξαιρετικά ασυνήθιστο. Μου έκανε φυσικά πολύ θετική εντύπωση αλλά καθώς δεν είχα την δυνατότητα να ανταποδώσω σχεδόν ξέχασα το περιστατικό.

Λίγο περισσότερο όμως από ένα χρόνο μετά, όταν κυκλοφόρησε ένα ακόμα CD του – παραγωγικότετου, ειδικά εκείνη την περίοδο – συνθέτη αντί να το λάβω μαζί με άλλα από την δισκογραφική εταιρεία ήρθε μόνο του με μια επίσης ιδιόχειρη προσωπική αφιέρωση στο εσώφυλλο που κατέληγε «καλή ακρόαση Θ. Μ.». Αυτό πια και αν ήταν ασυνήθιστο! Άκουσα το CD, πολύ διαφορετικού ύφους από το προηγούμενο αλλά επίσης εξαιρετικό, έγραψα ένα επίσης πολύ εγκωμιαστικό κείμενο αλλά την επομένη, πριν ακόμα δημοσιευθεί, τηλεφώνησα στην υπεύθυνη δημοσίων σχέσεων της εταιρείας και της ζήτησα μια προσωπική συνέντευξη μαζί του. «Ειδικά αυτό τον καιρό του ζητούν πολλοί και σχεδόν όλες τις αρνείται γιατί είναι πολύ απασχολημένος » μου απάντησε και σχεδόν άκουσα μέσα στα λόγια της αυτό που σκέφτηκε, «πόσο μάλλον εσένα που δεν σε γνωρίζει καν». «Δεν πειράζει, προσπάθησε το», της είπα.

Η επιμονή μου αποδείχθηκε δικαιολογημένη καθώς λίγες ημέρες μετά αναζητούσα τον αριθμό της οδού της κατοικίας του στο Μετς. Ήταν η πρώτη από τις πέντε συνολικά τέτοιες συνεντεύξεις που του πήρα, όλες όχι μόνο στον ίδιο χώρο αλλά και στο ίδιο σημείο, στο γραφείο του, δίπλα στο πιάνο του, κάθε μία λίγο μεγαλύτερη σε διάρκεια από την προηγούμενη και ενώ η πρώτη είχε διαρκέσει πάνω από τρεις ώρες. Τον θυμάμαι να ανάβει συνεχώς την πίπα του – τότε μπορούσε ακόμα να την καπνίζει και όχι απλώς να την έχει στο στόμα – εκτός από λίγες στιγμές που μάλλον...ζήλευε βλέποντας εμένα και άναβε και αυτός τσιγάρο. Με την ευγενέστατη και πάντα διακριτική σύζυγο του, την Μαρία, να μας «ανεφοδιάζει» όταν ήταν αναγκαίο με γενναίες δόσεις καφέ και ίσως και μια δεύτερη ποσότητα πεντανόστιμα κουλουράκια. Κάθε φορά η συζήτηση μας

επεκτεινόταν σε περισσότερα θέματα εκτός του βασικού αντικειμένου της συνέντευξης – αφορμή βέβαια συνήθως ήταν η κυκλοφορία μιας νέας δισκογραφικής εργασίας του – αλλά, ακόμα και χωρίς τα πάρα πολλά off the record όπως τα λέμε αποσπάσματα, το ηχογραφημένο μέρος που αφορούσε την ίδια τη συνέντευξη γινόταν κάθε φορά ολοένα και περισσότερο πολλαπλάσιο ακόμα και του μέγιστου διαθέσιμου χώρου τον οποίο είχα για το ανάλογο κείμενο.

Ο αληθινός ουτοπιστής δεν μπορεί παρά να λειτουργεί ρεαλιστικά

Η Ελλάδα διαθέτει πολλούς, συχνά μάλιστα άκρως, πολιτικοποιημένους ανθρώπους στους χώρους του πνεύματος και του πολιτισμού και συνθέτες ίσως ακόμα περισσότερους από άλλα είδη δημιουργών. Όμως, μαζί φυσικά με τον προγενέστερο του άλλωστε Μίκη Θεοδωράκη, ο Θάνος Μικρούτσικος ήταν κάτι πολύ περισσότερο από αυτό, αμφότεροι ήταν πολιτικά όντα με όλη την σημασία της έννοιας. Πολιτικός χώρος αμφοτέρων επίσης η αριστερά αλλά εδώ σταματούν οι ομοιότητες γιατί η σχέση καθενός μαζί της ήταν πάρα πολύ διαφορετική. Στην περίπτωση του Θ. Μικρούτσικου η σχέση αυτή θα έλεγα ότι εκφράστηκε με μια «περιπλάνηση» του εντός του συνόλου σχεδόν της αριστεράς.

Ας αφήσουμε όμως προς στιγμή τον Θάνο Μικρούτσικο και ας αναρωτηθούμε κάτι για το οποίο σίγουρα έχουν αναρωτηθεί πολλοί φίλοι της ποίησης και ιδιαίτερα οι αναγνώστες του εν λόγω ποιητή. Τι ήταν άραγε αυτό που έκανε έναν ήδη διανοούμενο νεαρό και γόνο καλής και εύπορης αρχικά οικογένειας η οποία όμως είχε καταστραφεί οικονομικά και για αυτό είχε αναγκαστεί να αναζητήσει δουλειά σε ναυτιλιακό γραφείο, όπως ήταν ο Νίκος Καββαδίας, λίγο αργότερα να εγκαταλείψει την τελευταία και να μπαρκάρει; Η καλύτερη αμοιβή ίσως; Αμφίβολο καθώς πέρασαν αρκετά χρόνια μέχρι να γίνει ασυρματιστής, η πρώτη δουλειά του σε καράβι ήταν «ναυτόπαις», μούτσος δηλαδή στην καθομιλουμένη. Το ότι ήδη αγαπούσε τόσο τις μυρωδιές, το φαγητό, την κούραση και γενικότερα τις συνθήκες εργασίας και ζωής σε πλοίο; Μάλλον απίθανο.

Η μόνη λογική εξήγηση λοιπόν είναι ότι ο – ήδη λογοτέχνης και διανοούμενος, το επαναλαμβάνω - Καββαδίας έγινε ναυτικός γιατί του εξασφάλιζε, περισσότερο από οποιοδήποτε άλλο επάγγελμα, δύο πράγματα που για εκείνον ήταν μάλλον τα σημαντικότερα. Περιπλάνηση σημαίνει ελευθερία και μόνον η ελευθερία επιτρέπει την περιπλάνηση. Ο Καββαδίας ήταν επίσης ένας εξαιρετικά φιλομαθής άνθρωπος και, όσο και αν ήταν από πολύ μικρός και δεν έπαψε ποτέ, φανατικός αναγνώστης από μια στιγμή και μετά τα βιβλία δεν του αρκούσαν. Ήθελε να γνωρίσει αληθινά, να έχει βιωματική εμπειρία τόπων, πολιτισμών και τρόπων ζωής αλλά και ανθρώπων, όσο το δυνατόν περισσότερων από άπαντα αυτά. Σε μιαν εποχή που το Internet δεν υπήρχε ούτε καν σαν επιστημονική φαντασία το να γίνει ναυτικός ήταν η μοναδική ίσως λύση για όποιον επιθυμούσε αυτό.

Ίσως να είχε περάσει και από το μυαλό του Θ. Μικρούτσικου, όταν ήταν μικρός, να κάνει το ίδιο αλλά πολλοί και ποικίλοι εύλογοι λόγοι τον έκαναν να μην το μπορεί, ίσως εντέλει ούτε καν να το θέλει. Ακριβώς για αυτό όμως δεν λάτρευε απλά την γραφή του Καββαδία αλλά και ταυτίστηκε μαζί του πολύ περισσότερο από οποιονδήποτε/αδήποτε άλλον/η ποιητή/ια και για αυτό και τον μελοποίησε καλύτερα από κάθε άλλον/η. Η προσέγγιση του στην ποίηση του Καββαδία ήταν ανάλογη με εκείνη του τελευταίου αλλά και την δική του στον κόσμο, την θεώρηση του δηλαδή ως ενός μη ομοιογενούς μεν αλλά ενιαίου συνόλου. Την έκανε πράξη προσθέτοντας στην γραφή του – η οποία μέχρι τότε καθοριζόταν από τις δύο βασικές αναφορές του, ως εκείνο το σημείο αναφορές του, την παράδοση της λόγιας μουσικής του εικοστού αιώνα, μερικές φορές στις πιο πρωτοποριακές ή και πειραματικές ακόμα τάσεις της και την ακόμα μεγαλύτερη της

ευρύτερης ευρωπαϊκής προέλευσης μπαλάντας, στοιχεία από ακόμα πιο σύγχρονα και διεθνή ιδιώματα όπως το rock και η jazz αλλά και, για πρώτη φορά και ακόμα ιδιαίτερα «διακριτικά», από την ημέτερη λαϊκή μουσική παράδοση.

Ο Θ. Μ. μπορεί μεν να «μπάταρε» όπως αναπόφευκτα θα συμβεί κάποτε και σε εμάς αλλά ταυτόχρονα ήταν και ο καρχαρίας ο οποίος, έστω και την τελευταία στιγμή, ξυπνούσε και οδηγούσε το πλοίο σε ασφαλή νερά. Αυτό ήταν όσο ζούσε, αυτό θα συνεχίσει να είναι στο συλλογικό συνειδητό μας και έτσι ελπίζω να νιώθει και να είναι στο πιο μεγάλο ταξίδι του που έχει ήδη αρχίσει, σε όποιες θάλασσες και προς όποιες κατευθύνσεις και αν γίνεται.

Καλό ταξίδι Θάνο, καλή «στεριά» καπτάν Μικρούτσικε...

Του Θάνου Μαντζάνα

Μέλους της Ένωσης Ελλήνων Θεατρικών

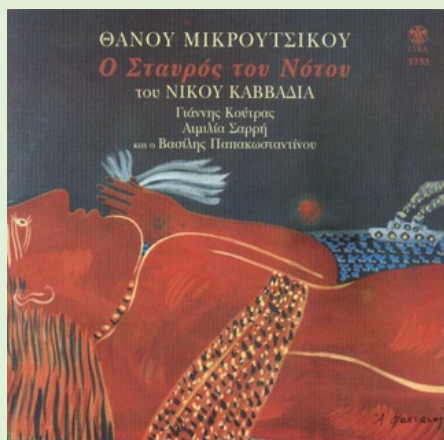
& Μουσικών Κριτικών,

δημοσιογράφου, συγγραφέα

Δημοσιεύθηκε στις 9/1/2020 στην ιστοσελίδα

<https://www.huffingtonpost.gr/>

Το έργο του Θάνου Μικρούτσικου πάνω στην ποίηση του Νίκου Καββαδία μέσα από δύο κορυφαίους δίσκους της ελληνικής δισκογραφίας...

ΤΟ ΠΟΙΗΜΑ ΤΟΥ ΜΗΝΑ

Νίκος Καββαδίας

«Ιδανικός κι ανάξιος εραστής»

Θα μείνω πάντα ιδανικός κι ανάξιος εραστής
των μακρυσμένων ταξιδιών και των γαλάζιων
πόντων,
και θα πεθάνω μια βραδιά σαν όλες τις
βραδιές,
χωρίς να οξίσω τη θολή γραμμή των
οριζόντων.

Για το Μαδράς τη Σιγκαπούρ τ' Αλγέρι και το
Σφαξ

θ' αναχωρούν σαν πάντοτε περήφανα τα
πλοία,

κι εγώ σκυφτός σ' ένα γραφείο με χάρτες
ναυτικούς,

θα κάνω αθροίσεις σε χοντρά λογιστικά
βιβλία.

Θα πάψω πια για μακρινά ταξίδια να μιλώ,
οι φίλοι θα νομίζουνε πως τα 'χω πια ξεχάσει,

κι η μάνα μου χαρούμενη θα λέει σ' όποιον
ρωτά:

"Ήταν μια λόξα νεανική, μα τώρα έχει
περάσει"

Μα ο εαυτός μου μια βραδιά εμπρός μου θα
υψωθεί

και λόγο ως ένας δικαστής συγγνός θα μου
ζητήσει,

κι αυτό το ανάξιο χέρι μου που τρέμει θα
οπλιστεί,

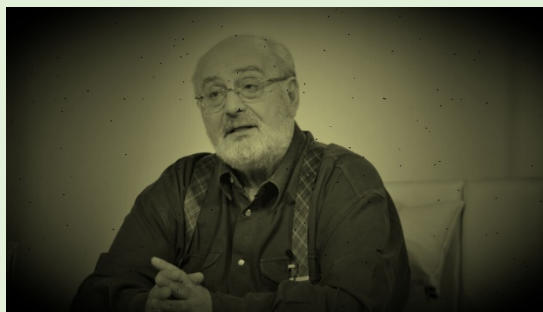
θα σημαδέψει κι άφοβα το φταιχτη θα
χτυπήσει.

Κι εγώ που τόσο επόθησα μια μέρα να ταφώ
σε κάποια θάλασσα βαθειά στις μακρινές
Ινδίες,

θα 'χω ένα θάνατο κοινό και θλιβερό πολύ
και μια κηδεία σαν των πολλών ανθρώπων τις
κηδείες.

Ηλιάνα Ανδριώτη, Γ' 1

ΑΝΤΙ ΕΠΙΛΟΓΟΥ

ΟΣΟ ΣΗΜΑΝΤΙΚΟ ΕΙΝΑΙ ΝΑ ΠΡΟΣΦΩΝΕΙΤΑΙ ΚΑΝΕΙΣ «ΔΑΣΚΑΛΟΣ», ΤΟΣΟ ΑΠΑΞΙΩΤΙΚΟ ΕΙΝΑΙ ΝΑ ΣΤΟΛΙΖΕΙΣ ΚΑΠΟΙΟΝ ΜΕ ΤΟΝ ΧΑΡΑΚΤΗΡΙΣΜΟ «ΔΑΣΚΑΛΑΚΟΣ»

του Κώστα Γεωργουσόπουλου

Ο δάσκαλος είναι ο άνθρωπος που μυεί, που καθοδηγεί, που σημαδεύει έναν άλλο άνθρωπο εφ' όρου ζωής. Και δεν εννοώ τον γενικό όρο «δάσκαλος», που αναφέρεται σε μεγάλες προσωπικότητες, που με το έργο τους ή τις πράξεις τους ανοίγουν δρόμους, επηρεάζουν γενιές, ανακαλύπτουν νέες μεθόδους γνώσης, ορθοτομούν τον λόγο της Αληθείας. Μεγάλοι επιστήμονες, ποιητές, πολιτικοί, καλλιτέχνες, τέλος πάντων Δάσκαλοι του Γένους ή της Ανθρωπότητας. Πρόσφατα έγραφα εδώ για το πώς ένας σύγχρονος καλός συγγραφέας απέτισε φόρο τιμής στον Μότσαρτ, χάρη στον οποίο ξανακέρδισε τη ζωή του που όδευε προς την απελπισία και την αυτοκαταστροφή. Άλλοι αναγνωρίζουν ως δάσκαλο τον Ντοστογιέφσκι, άλλοι τον Σωκράτη, άλλοι τον Γκάντι κι άλλοι τον Μακιαβέλι, τον Λένιν, τον Τσε Γκεβάρα, τον Σαρτρ, τον Φλομπέρ, τον Τσαρούχη, τον Τερζάκη. Ο Τερζάκης, για παράδειγμα, για τους παλιότερους μαθητές της Δραματικής Σχολής του Εθνικού ήταν ο άνθρωπος που τους μύησε όχι απλώς στην ουσία του δράματος, του τραγικού και της υποκριτικής μεταμορφωτικής χημείας, αλλά και ο πνευματικός ασκητής, παράδειγμα νηφάλιου στοχαστή και αξεδίπαστου αμφοβητία. Οι μαθητές του Κουν πίνουν ακόμη νερό στο όνομά του και μιλάνε για τη μαγεία της παρουσίας του, για τη μαγανεία που ασκούσε με τη μυητική του μέθοδο διείσδυσης στα σπλάγχνα τους και στον βιορυθμό τους.

Γι' αυτούς τους δασκάλους μιλάω. Αλλά και για τους ταπεινότερους, τους προσωπικούς, που μας ανοίγουν ένα μικρό παράθυρο και μας αποκαλύπτουν μια απέραντη, θεοπέσια θέα. Ευτύχησα να έχω τέτοιους δασκάλους και δεν αναφέρομαι στον Ροντήρη, αλλά στον επαρχιώτη φιλόλογο, μαθηματικό, φυσιογνώστη που σε καιρούς μίξερους, φτώχειας και τρόμου, τολμούσαν να σε πάρουν από το χέρι και να σε μπάσουν στον λαβύρινθο, όπου πάντα караδοκεί ο Μινώταυρος της σχολαστικότητας, της μικροπρέπειας, της μικρόνοιας, του φθόνου, συνήθως με τη μορφή του δασκαλάκου.

Περισσότεροι οι δασκαλάκοι στη μαθητική, στη φοιτητική και στην κοινωνική επαγγελματική μας ζωή. Σημειώστε ένα περιστατικό από την προσωπική μου ζωή, που είμαι βέβαιος πως θα βρείτε δεκάδες ανάλογα στη ζωή σας. Γιατί οι δασκαλάκοι караδοκούν είτε ως τιμητές, είτε ως επιστάτες της ηλιθιότητας, είτε ως εκπρόσωποι του σχολαστικισμού και της ηθικολογικής λεξιλαγνείας, είτε ως πεφουσιωμένα «εγώ», τρομπαραρισμένα μπαλόνια με φρέσκο αέρα.

Μαθητές της Εβδόμης τότε Γυμνασίου (σημερινής αντιστοιχίας Δευτέρας Λυκείου) γυρίζουμε από τις πασχαλινές διακοπές. Δευτέρα πρωί μετά την Κυριακή το Θωμά, πρώτη ώρα Ψυχολογία. Το σχολικό εγχειρίδιο της Ψυχολογίας (τότε!) ήταν γραμμένο από τον Παπανούτσο. Το προς μελέτη και εξέταση κεφάλαιο της ημέρας: «Η αντίληψη του χώρου και του χρόνου»!! Ό,τι πιο δύσκολο, με

καθαρά φιλοσοφικές απορίες και δυσχέρειες ορισμού. Ποιος τώρα, μετά δεκαπέντε ημερών ρεμπελιό και μάλιστα την πρώτη πρωινή ώρα (μετά το Πάσχα άρχιζε το σχολείο στις 7.30'), είχε ανοίξει βιβλίο και μάλιστα για να μελετήσει το συγκεκριμένο κεφάλαιο;

Ο δασκαλάκος μπήκε στην τάξη. Έβγαλε τον κατάλογο και άρχισε (Γυμνάσιο Αρρένων) από το «Άλφα». Όλο το «Άλφα» ακούγοντας το όνομά τους δήλωναν ότι είναι αδιάβαστοι. Ο δασκαλάκος εκφωνούσε «δυσάρι!» (τον βαθμό) και προχωρούσε στο «Βήτα». Τα ίδια- όλοι δήλωναν αδιάβαστοι: «δυσάρια»· έφτασε στο τρίτο γράμμα της Αλφαβήτου. Όταν έφτασε να εκφωνήσει το όνομά μου δεν καταδέχθηκα να πω πως είμαι αδιάβαστος. Σηκώθηκα όρθιος δίπλα στην έδρα και άρχισα να μονολογώ με ρητορική εκατό καρδιναλίων, επί δέκα συναπτά λεπτά, λεκτικά ακατανόητα «πυργώματα» φαναχτερών λέξεων, φράσεις συντακτικώς και γραμματικώς άψογες, αλλά σημασιολογικά βλακώδεις, του τύπου: «Το χωροχρονικό διάνυσμα αποτελεί μια εγκεφαλική οντότητα, όπου η πνευματικότητα εγκαθιδρύει την επικράτεια της επί των υλικών και βιολογικών πραγματικοτήτων, οι οποίες πραγματικότητες αντιδρούν, επιδρούν και αποδιδράσκουν μέσα στη χαώδη επικράτεια της ασυνείδητης αντίληψης του βυθού». Δεν αλλάζω πολύ ύστερα από τόσα χρόνια το μοντέλο.

Μιλούσα σαν πολυβόλο. Οι συμμαθητές μου ήταν αποσβολωμένοι και ο δασκαλάκος απολιθωμένος. Όταν κάθιδρος τελείωσα, με κοίταξε από την κορυφή έως τα νύχια των ποδιών και ξεφώνησε, ενώ ταυτόχρονα σημείωνε στον κατάλογο: «είκοσι». Καθώς κατευθυνόμουν να καθήσω στο θρανίο μου με σταμάτησε. Και με πονηρό και θριαμβεύον ύφος εκστόμισε το στίγμα του δασκαλάκου: «Ξέρουμε, κύριε Γεωργουσόπουλε, πως δεν σας αρκεί το εγχειρίδιο του Παπανούτσου. Γνωρίζουμε κάτι κι εμείς από τα ψυχολογικά συγγράμματα που συμβουλευέσθε, γνωρίζουμε κι εμείς τον Βορέα»!! Για τους νεώτερους, σημειώνω πως ο Βορέας, φιλόσοφος, θεολόγος, ψυχολόγος, μαθητής του Βουντ, ακαδημαϊκός, καθηγητής του Αθήνησι, ακραίως συντηρητικός καθαρευουσιάνος, αλλά γλωσσικά καλβικός μεταφραστής του Πινδάρου, ήταν ο συγγραφέας στον Μεσοπόλεμο μιας ογκώδους «Ψυχολογίας» αφιερωμένης στον Βουντ.

Φυσικά και δεν είχα ανοίξει ποτέ Βορέα! Τα ακατάληπτα που ξεστόμισα θεωρήθηκαν από τον δασκαλάκο «σοφίες» και ως εκ τούτου είχαν ως πηγή τον μυθικό φιλόλογο Βορέα, που πιθανόν τον είχε καθηγητή ο δασκαλάκος και ασφαλώς δεν είχε καταλάβει τίποτε, ώστε κάθε ακατανόητο να το θεωρεί «σοφό».

Κάθισα στο θρανίο μου και υποσχέθηκα στον εαυτό μου: «Γίνε δάσκαλος για να μην του μοιάσεις». Πάντως, δασκαλάκος δεν έγινα. Κρατήστε και κάτι άλλο. Φιλόλογος πια, σ' ένα ιδιωτικό Γυμνάσιο στην Ηλιούπολη, είχα μια πολύ καλή τάξη. Έτσι, στην Τρίτη Γυμνασίου είχα τελειώσει στις προηγούμενες τάξεις Γραμματική και Συντακτικό και είχα προχωρήσει σε εφαρμογές σε άγνωστα κείμενα. Ένα πρωί εμφανίστηκε αιφνιδιαστικά ο αλήστου μνήμης επιθεωρητής. Μπήκε στην τάξη μου, κάθισε στο τελευταίο θρανίο, άνοιξε τα κιτάπια του, άκουγε και σημείωνε.

Σήκωσα μια μαθήτρια, της υπαγόρευσα πέντε στίχους αρχαίο κείμενο έναν Λυσία- και με την τάξη προχωρήσαμε σε τεχνολογία του κειμένου, για να καταλήξουμε στο τέλος της περιόδου στη μετάφραση. Χτύπησε το κουδούνι, τα παιδιά κατέβηκαν στο προαύλιο, πήγαμε στο Γραφείο και ενώπιον του γυμνασιάρχη, ενός φωτισμένου εκπαιδευτικού, ο κύριος επιθεωρητής- δασκαλάκος ολκής μου ανακοίνωσε πως ήταν υποχρεωμένος να μου κάνει αναφορά, διότι «παρέβην το αναλυτικό πρόγραμμα». Δηλαδή είχα προχωρήσει στην ύλη της Τετάρτης τάξεως, ίσως και της Πέμπτης, αφού τότε προβλέπεται άγνωστο κείμενο και μετάφραση. Με νηφάλιο τρόπο του είπα αν

πρόσεξε πως οι μαθητές εξάντλησαν τεχνολογικά την προσπάθεια στο κείμενο και αυτενεργώντας προχώρησαν στη μετάφραση. «Άσχετον», απάντησε. «Σε αυτή την τάξη έπρεπε να διδάσκετε Συντακτικό και υποθετικούς λόγους- κι αν φτάνατε ποτέ. Πολλοί συνάδελφοι σε άλλα σχολεία δεν προκάμνουν».

Θα έφτανα στη χειροδικία, αν ο γυμνασιάρχης δεν τον ξεπροβόδιζε, λέγοντάς του να κάνει το καθήκον του, αλλά να γνωρίζει πως σε περίπτωση ΕΔΕ θα ήταν μάρτυρας υπερασπίσεώς μου. Ευτυχώς δεν υπάρχουν παντού δασκαλάκοι. Η ΕΔΕ έγινε και κατέληξε σε έπαινο και εύσημα!!

*Ας κλείσει ο κύκλος των **Προσανατολισμών** μας με την ευχή οι μαθητές να γνωρίζουν στη σχολική -και όχι μόνο- ζωή τους δασκάλους πραγματικούς και όχι δασκαλάκους.*

